



ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Tyrševa 15  
2000 Maribor

Tel.: +386 (0)2 234-16-15, fax.: +386 (0)2 234-16-33

e-pošta: [oemaribor@zgs.si](mailto:oemaribor@zgs.si)

## **LETNI LOVSKO UPRAVLJAVSKI NAČRT**

**za**

**X. SLOVENSKO GORIŠKO**

**LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE**

**za**

**LETO 2020**

## KAZALO VSEBINE

<b>1</b>	<b>UVOD</b> .....	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ</b> .....	<b>2</b>
<b>3</b>	<b>ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI</b> .....	<b>4</b>
3.1	Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2019.....	4
3.2	Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju v letu 2020 .....	5
3.3	Škode od divjadi .....	7
3.4	Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme .....	12
<b>4</b>	<b>ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD</b> .....	<b>17</b>
4.1	Srna ( <i>Capreolus capreolus</i> ) .....	17
4.2	Navadni jelen ( <i>Cervus elaphus</i> ) .....	21
4.3	Damjak ( <i>Dama dama</i> ) .....	22
4.4	Muflon ( <i>Ovis ammon musimon</i> ) .....	23
4.5	Gams ( <i>Rupicapra rupicapra</i> ).....	23
4.6	Divji prašič ( <i>Sus scrofa</i> ) .....	23
4.7	Lisica ( <i>Vulpes vulpes</i> ) .....	26
4.8	Jazbec ( <i>Meles meles</i> ) .....	28
4.9	Kuna belica ( <i>Martes foina</i> ) in kuna zlatica ( <i>Martes martes</i> ) .....	29
4.10	Navadni polh ( <i>Glis glis</i> ).....	31
4.11	Pižmovka ( <i>Ondatra zibethia</i> ).....	31
4.12	Poljski zajec ( <i>Lepus europaeus</i> ).....	32
4.13	Fazan ( <i>Phasianus colchicus</i> ).....	34
4.14	Poljska jerebica ( <i>Perdix perdix</i> ) .....	36
4.15	Raca mlakarica ( <i>Anas platyrhynchos</i> ).....	37
4.16	Sraka ( <i>Pica pica</i> ), šoja ( <i>Garrulus glandarius</i> ) in siva vrana ( <i>Corvus cornix</i> ).....	38
4.17	Nutrija ( <i>Myocastor coypus</i> ).....	41
4.18	Rakunasti pes ( <i>Nyctereutes procyonoides</i> ) .....	41
4.19	Šakal ( <i>Canis aureus</i> ).....	41
4.20	Načrt dodajanja divjadi.....	45

<b>5</b>	<b>EVIDENCE .....</b>	<b>46</b>
<b>6</b>	<b>PRILOGE NAČRTA .....</b>	<b>48</b>

**KAZALO PREGLEDNIC**

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka letnega načrta za X. Slovensko goriško LUO za 2020.....	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč. ....	2
Preglednica 3.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2019 .....	4
Preglednica 3.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2020 .....	5
Preglednica 3.3: Škoda, ki jo je povzročila divjad v letu 2019 .....	7
Preglednica 3.4: Število škodnih primerov v zadnjem petletnem obdobju .....	9
Preglednica 3.5: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi 2019 .....	9
Preglednica 3.6: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod 2020 .....	9
Preglednica 3.7: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2017 popisna enota Slovenske gorice .....	14
Preglednica 3.8: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice.....	15
Preglednica 4.1: Načrt odvzema srne po strukturi.....	18
Preglednica 4.2: Analiza odvzema srnjadi.....	20
Preglednica 4.3: Analiza odvzema navadni jelen .....	21
Preglednica 4.4: Analiza odvzema jelena damjaka .....	22
Preglednica 4.5: Pregled odvzema divjih prašičev 2014 - 2018 .....	24
Preglednica 4.6: Analiza odvzema divjega prašiča .....	25
Preglednica 4.7: Analiza odvzema lisic.....	27
Preglednica 4.8: Analiza odvzema jazbecev .....	28
Preglednica 4.9: Analiza odvzema kun.....	30
Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovk .....	32
Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev. ....	33
Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazanov .....	35
Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice.....	36
Preglednica 4.14: Analiza odvzema race mlakarice.....	38
Preglednica 4.15: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran.....	40
Preglednica 4.16: Vlaganje divjadi in ostalih vrst 2020.....	45

## KAZALO SLIK

Slika 1: Lovišča v X. Slovensko goriškem LUO in položaj LUO v Sloveniji .....	3
Slika 2: Dinamika ovrednotenih škod po vrstah divjadi v LUO za obdobje 2015 – 2019.....	8
Slika 3: Škode in odvzem divjih prašičev v obdobju 2015- 2019.....	9
Slika 4: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju .....	12
Slika 5: Skupna poškodovanost v letu 2017 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4 .....	13
Slika 6: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017 za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice .....	15
Slika 7: Lovišča s podatki o monitoringu šakala (november 2016 do februar 2020).....	44

## 1 UVOD

Letni lovsko upravljavski načrt za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2020 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu in njegovimi spremembami (Ur.l. RS, št. 16/04, odločba US št. 120/06, št. 17/08, št. 46/14 – ZON-C in 31/18). Zakon določa izdelavo letnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja (Ur.l. RS, št. 110/04), ki so nadomestila nekdanja lovsko gojitvena območja. Znotraj lovsko upravljavskega območja so opredeljena lovišča (Ur.l. RS, št. 128/04), za katera so bile leta 2009 podeljene koncesije o upravljanju z lovišči. Razdelilnik načrtovanih ukrepov v življenjskem okolju divjadi in odvzema divjadi je s tem načrtom izdelan za lovišča, ki so opredeljena v koncesijskem razmerju med RS in LD. Nekatera stara in nova lovišča se bistveno razlikujejo, razlike pa so tudi v sedaj natančno določenih mejah in površinah, tako lovni, kot nelovni. Skladno z Zakonom o divjadi in lovstvu je bilo ustanovljeno Območno združenje upravljavcev lovišč za X. LUO in izvoljen devet članski izvršni odbor, ki v postopku izdelave tega načrta zastopa upravljavce lovišč v LUO.

Letni načrt za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2020 temelji na ciljih in usmeritvah lovsko upravljavskega dela Območnega načrta za X. LUO 2011-2020. Poleg zgoraj navedenih predpisov je napisan tudi v skladu s/z:

- Zakonom o gozdovih (Ur.l. RS, št. 30/93 in spremembe).
- Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10).
- Uredbo o določitvi divjadi in lovni dob (U.l. RS, št. 101/04, št. 81/14).
- Odlok o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur.l. RS, št. 110/04).
- Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur.l. RS, št. 117/04, št. 38/14).
- Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur.l. RS, št. 128/04, št. 38/14).
- Navodili za usmerjanje razvoja populacij divjadi v Sloveniji (usklajeno ZGS, znanstveno-raziskovalne institucije, LZS, OZUL-i in IRSKO, 2011).

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici.

*Preglednica 1.1: Kronologija nastanka letnega načrta za X. Slovensko goriško LUO za 2020.*

Datum	Kraj	Organ	Vsebina
18. januar 2020	Maribor	Komisija za oceno odstrela in izgub divjadi	Pregled odstrela in izgub divjadi v letu 2019
26. februar 2020	Maribor	OZUL	Uskladitveni sestanek
18. marec 2020	Maribor	Strokovni svet OE	Določitev osnutka načrta
26. marec 2020	Maribor	Vabljeni	Javna predstavitev načrta
2. april 2020	Maribor	Svet OE Maribor	Določitev predloga načrta
10. april 2020	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – lovsko upravljavsko območje,
- OZUL – območno združenje upravljavcev lovišč,
- LD – lovska družina,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- OE – območna enota,
- PE – popisna enota,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- ARSO – Agencija republike Slovenije za okolje.
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

## 2 OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ

Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje leži na severovzhodu Slovenije in meji na zahodu na Pohorsko LUO, na jugu in vzhodu na Ptujsko Ormoško LUO, na severu pa deloma na Pomursko LUO, deloma pa na sosednjo Avstrijo.

Javno gozdarsko službo na območju LUO opravlja ZGS, OE Maribor.

Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje ima v slovenskem merilu pomembno vlogo na področju upravljanja s srnjadjo in poljsko divjadjo, predvsem fazana in poljskega zajca. S prisotnostjo ostalih vrst divjadi območje ne izstopa.

Glavne vrste divjadi, s katerimi upravljamo v okviru LUO so:

- SRNJAD: celotno območje,
- JELENJAD: občasno prisotna vrsta,
- DIVJI PRAŠIČ: bolj ali manj stalno prisotna vrsta na območju ½ lovišč,
- FAZAN: na celotnem območju, razen v severovzhodnem delu,
- POLJSKA JEREBICA: območje Dravskega polja in Pesniške doline,
- POLJSKI ZAJEC: večje območje kot fazan, najmanj v neposredni bližini Maribora,
- RACA MLAKARICA: v območju, kjer so večji ribniki ter ob Dravi in Pesnici.

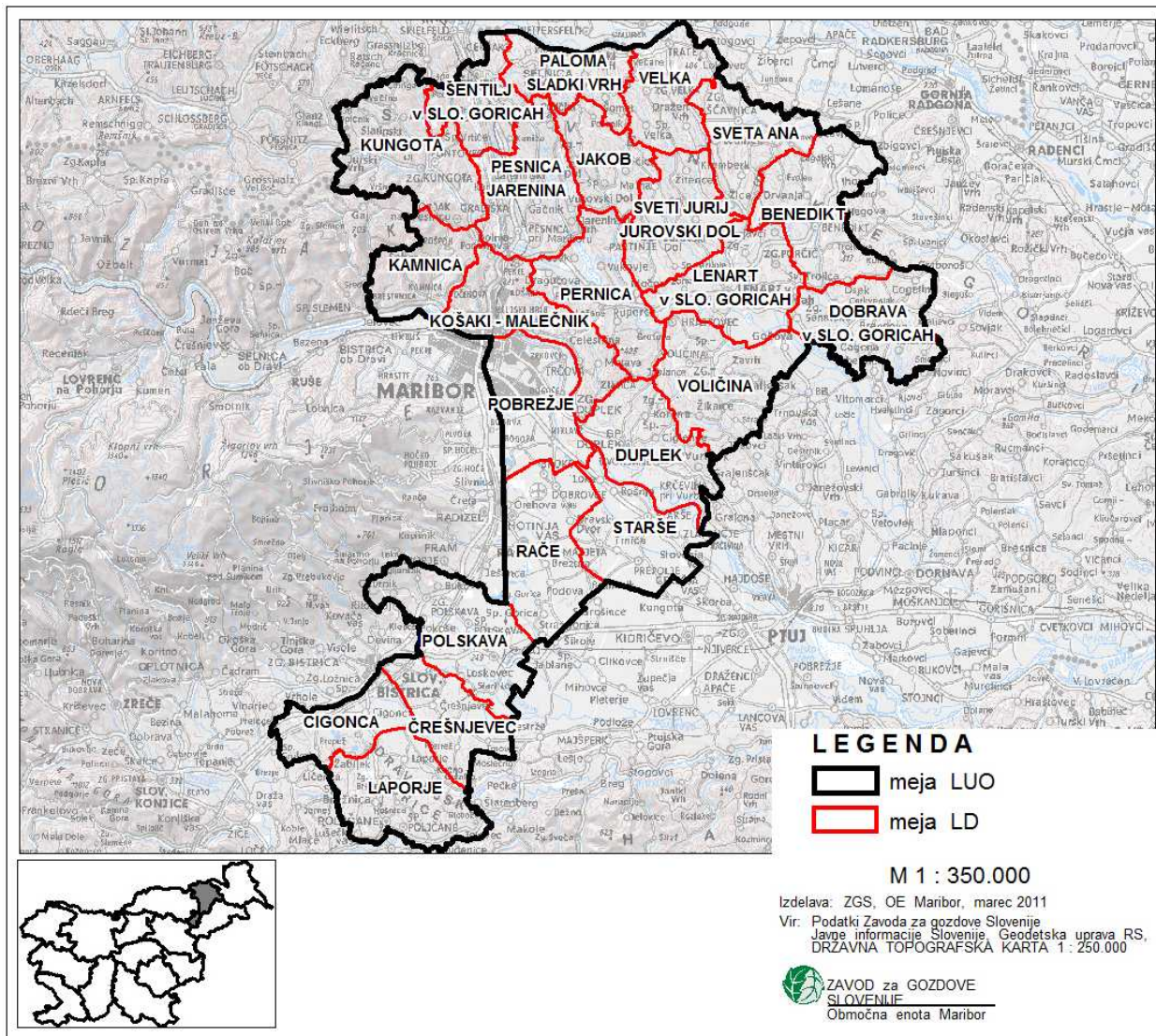
Preglednica 2.1: Pregled lovišč.

Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)		
			Skupna	Lovna	Nelovna
1001	KUNGOTA	PESNICA	4.366	4.077	289
1002	ŠENTILJ v SL. GORICAH	PESNICA	2.233	2.009	224
1003	PALOMA - SLADKI VRH	PESNICA	2.258	2.076	181
1004	KAMNICA	MARIBOR	2.302	2.065	236
1005	KOŠAKI - MALEČNIK	MARIBOR	3.369	2.560	809
1006	PESNICA - JARENINA	PESNICA	3.455	3.113	341
1007	JAKOB	PESNICA	2.166	2.011	155
1008	VELKA	PESNICA	2.658	2.480	177
1009	SVETA ANA	LENART	2.739	2.563	176
1010	SVETI JURIJ - JUROVSKI DOL	LENART	3.075	2.891	184
1011	PERNICA	PESNICA	3.423	3.188	235
1012	LENART v SL. GORICAH	LENART	3.538	3.240	298
1013	BENEDIKT	LENART	3.894	3.626	268
1014	DOBRAVA v SL. GORICAH	LENART	3.423	3.198	225
1015	VOLIČINA	LENART	3.944	3.675	269
1016	DUPLEK	MARIBOR	3.293	2.991	302
1017	POBREŽJE	MARIBOR	3.272	2.204	1.069
1018	STARŠE	MARIBOR	3.281	3.043	238
1019	RAČE	MARIBOR	3.962	3.505	457
1020	POLSKAVA	SL. BISTRICA	3.955	3.558	398
1021	ČREŠNJEVEC	SL. BISTRICA	2.472	2.287	185
1022	CIGONCA	SL. BISTRICA	2.162	2.004	158
1023	LAPORJE	SL. BISTRICA	3.725	3.416	310
<b>SKUPAJ</b>			<b>72.965</b>	<b>65.781</b>	<b>7.185</b>

V LUO je vključenih 23 lovišč v upravljanju LD v skupni površini 72.965 ha, od tega je lovni površin okoli 90 %. Skladno z 10. čl. ZDLov-1 so iz skupnih površin lovišč izločena vsa območja naselij in zaselkov, javni in zasebni parki ter pokopališča, vrtovi in vse površine intenzivne pridelave kmetijskih kultur, ki so ograjene z ograjo. Prav tako so izločene še obore za rejo divjadi, vojaški objekti in druge urbane površine (javne ceste...). Od skupne površine LUO znaša delež nelovnih površin slabih 10 % ali 7.185 ha.

Upravno je območje razdeljeno na štiri upravne enote: **UE Maribor** – 6 lovišč, **UE Lenart** – 6 lovišč, **UE Pesnica** – 7 lovišč in **UE Slovenska Bistrica** – 4 lovišča.

Povprečna velikost lovišča v LUO je 3.172 ha oziroma 2.860 ha lovne površine. Najmanjše lovišče meri 2.162 ha (Cigonca), največje pa 4.366 ha (Kungota).



Slika 1: Lovišča v X. Slovensko goriškem LUO in položaj LUO v Sloveniji



### 3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

Ohranjanje, vzdrževanje in izboljševanje bivalnih in prehranskih pogojev divjadi mora biti ob izvrševanju načrtovanega odvzema prednostna naloga upravljavk lovišč v LUO.

Ukrepi v življenjskem okolju divjadi, ki jih izvajajo lovišča bogatijo naravne prehranske in bivalne pogoje za prostoživeče živali. Ocenjujemo, da je življenjsko okolje divjadi v LUO še dokaj ohranjeno, z jasnim trendom slabšanja v zadnjih dveh desetletjih. Razvoj podjetništva še vedno pogojuje gradnjo infrastrukturnih objektov, še posebej cestnega omrežja, industrijskih območij, obrtnih con in logističnih objektov. Vse navedeno močno omejuje življenjski prostor prostoživečim živalim v LUO.

Vse več kmetijskih površin je ograjenih za namene pašništva, kar dodatno omejuje življenjski prostor divjadi in otežkoča realizacijo zastavljenih načrtov odvzema posameznih vrst.

Na območju lovišča Šentilj je po državni meji v dolžini 3 km potegnjena žična ograja – panelna, ki sicer ne predstavlja neposredne nevarnosti za zaplete divjadi, je pa mestoma pretrgala ustaljene migracijske poti predvsem srnjadi. O izgubah upravljavci ne poročajo, prav tako se jim zaradi tega ni zmanjšala lovna površina lovišča. Kljub temu opozarjamo na dosledno kontrolo in beleženje morebitnih izgub, kakor tudi na primerno izvajanje vseh lovskih aktivnosti. To pomeni lov stran od smeri ovir, opuščanje nepotrebne t.i. »lovskega« vznemirjanja divjadi v neposredni bližini ovir, opozarjanje lastnikov psov o nujnosti vodenja psov na povodcih, opozarjanje rekreativcev,....

#### 3.1 Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2019

Preglednica 3.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2019

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg 2019	Realiziran obseg 2019	Stopnja uresničitve načrta (%)
<b>1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI</b>				
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	11.524	11.524	100
<b>2. BIOMELIORATIVNI UKREPI</b>				
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	27,48	27,25	99
Spravilo sena z odvozom	ha	4,86	4,86	100
Priprava pasišč za divjad	ha	8,55	9,30	109
Gnojenje travnikov	ha	4,41	4,41	100
Vzdrževanje grmišč	ha	15,05	14,95	99
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	42,27	42,27	100
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	7,65	7,65	100
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	3	3	100
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	43	43	100
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	115	117	102
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	98	98	100
<b>3. BIOTEHNIČNI UKREPI</b>				
Zimsko krmljenje parkljaste divjadi	kg	0	0	
Zimsko krmljenje male divjadi	kg	53.055	49.231	93
Preprečevalno krmljenje	kg	0	0	
Privabljalno krmljenje	kg	825	803	97
Krmne njive	ha	17,99	17,39	97
Pridelovalne njive	ha	10,95	10,95	100
Količina soli	kg	3.418	3.358	98
<b>4. LOVSKI OBJEKTI</b>				
Solnice (vse založene v konkretnem letu)	število	1.569	1.495	95
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	284	298	105
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	256	255	100
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	12,60	11,70	93

### Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

To so ukrepi, ki jih upravljavci lovišč opravljajo predvsem v sklopu lovsko čuvajske službe in so vezani na spremljanje stanja v habitatih posameznih vrst divjadi in njihovih populacijah. Upravljavci lovišč so za ukrepe varstva in monitoringa v preteklem letu opravili 11.524 ur kar predstavlja 100 % realizacijo planiranih ur. Za razliko od preteklih let, sedaj prav vsi upravljavci lovišč, načrtujejo in tudi dobro realizirajo ukrepe varstva in monitoringa divjadi.

### Biomeliorativni ukrepi

Izvedeni biomeliorativni ukrepi, s katerimi ohranjamo in izboljšujemo prehranske in bivalne razmere za divjad, so bili dobro realizirani. Ocenjujemo, da bi posamezni upravljavci lovišč lahko dosegli večjo stopnjo realizacije oziroma izvedli dela, kot so vzdrževanje grmišč in gozdnega roba, v večjem obsegu. Spodbudno je dejstvo, da so opravljena predvsem tista dela, ki pomenijo neposredno izboljšanje življenjskega okolja divjadi - vzdrževanje remiz za malo divjad. Za izvedbo vseh biomeliorativnih del so upravljavci lovišč porabili 4.737 ur dela, kar je 15% več kakor leto dni prej in predstavlja dobro, praktično 100 % realizacijo načrtovanih del.

### Biotehnični ukrepi

Skupna količina krme, ki jo kot dodatno energijo upravljavci vnašajo v lovišča ni presegla načrtovane višine in znaša 94 % načrta. Na pridelovalnih njivah je posejanih vedno več ostalih vrst (oves, pšenica, detelja,...) in ne samo koruza, kar ocenjujemo kot dobro, saj je ta vrsta industrijske rastline že tako (pre)močno zastopana na kmetijskih površinah. Za izvedbo vseh biotehničnih ukrepov so upravljavci lovišč porabili 8.583 ur dela. Realizacija načrtovanih del je bila 97 %.

### Lovski objekti

Upravljavci so založili in/ali na novo zgradili 1.495 solnic, obnovili in na novo postavili 298 lovskih prež, 255 krmišč in očistili 11,70 km lovskih stez. Menimo, da opravljena dela zagotavljajo zadostno količino lovskih objektov, ki se ohranjajo v primernem stanju, ter so namenjeni zagotavljanju optimalnih pogojev za izvajanje lova.

## 3.2 Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju v letu 2020

Preglednica 3.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letu 2020

Vrsta ukrepa	Enota mere	Realiziran obseg 2019	Načrtovan obseg 2020
<b>1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI</b>			
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	11.524	11.027
<b>2. BIOMELIORATIVNI UKREPI</b>			
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	27,48	27,00
Spravilo sena z odvozom	ha	4,86	4,51
Priprava pasišč za divjad	ha	8,55	8,55
Gnojenje travnikov	ha	4,41	4,71
Vzdrževanje grmišč	ha	15,05	15,05
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	42,27	42,17
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	7,65	8,35
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	3	3
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	43	43
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	115	107
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	98	106
<b>3. BIOTEHNIČNI UKREPI</b>			
Zimsko krmljenje parkljaste divjadi	kg	0	0
Zimsko krmljenje male divjadi	kg	53.055	50.330
Preprečevalno krmljenje	kg	0	0
Privabljalno krmljenje	kg	825	1295

Krmne njive	ha	17,99	15,89
Pridelovalne njive	ha	10,95	11,65
Količina soli	kg	3.418	3.008
<b>4. LOVSKI OBJEKTI</b>			
Solnice (vse založene v konkretnem letu)	število	1.569	1.500
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	284	274
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	256	243
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	12,60	12,60

#### Ukrepi za varstvo in monitoring:

Ukrepi, ki so zajeti pod pojmom varstvo in monitoring divjadi so zaradi spreminjanja življenjskih pogojev populacij divjadi izjemno pomembni z vidika ohranjanja narave, še posebej življenjskih pogojev divjadi. V okviru javnih pooblastil je potrebno s preventivnimi pristopi zagotavljati mir v loviščih in skupaj z lovsko čuvajsko službo ter inšpekcijo opozarjati javnost na motnje v okolju. Prav tako je pomembno spremljanje vseh negativnih vplivov, ki omejujejo življenjske pogoje divjadi, pri čemur je potrebno izpostaviti predvsem kontrolo vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju, dejavnosti potepuških psov in negativnih posledic kmetijske ter gozdarske proizvodnje.

Načrt ukrepov za varstvo in monitoring divjadi je na zadostnem nivoju, kar je povezano z javnimi pooblastili lovišč in večjo odgovornostjo za upravljanje z lovišči, ki je navedena v koncesijskem razmerju med upravljavci lovišč in RS. Ukrepe nadzora in varovanja naravnega okolja je zaželeno realizirati, pri tem pa je še posebej važno izvajanje svetovalne vloge v javnosti. Pomembno je obveščanje lastnikov zemljišč v smislu ohranitve populacij divjadi, še posebej v času razmnoževanja in v obdobjih ostrejših klimatskih razmer (daljše zimsko obdobje, poplave, zmrzali, poledice,...).

Dopustna odstopanja realizacije načrta: Upravljavci lovišč morajo načrtovane ukrepe realizirati **vsaj v višini 80 % načrtovanih ur, preseganje je navzgor neomejeno in zaželeno.**

#### Biomeliorativni ukrepi

Večino ukrepov s tega področja je namenjenih ohranjanju in krepitvi naravnih prehranskih in bivalnih pogojev za divjad. Sem sodijo ukrepi sonaravne pridelave hrane in zagotavljanje ostalih pogojev prostoživečim živalskim vrstam (valilnice, trhla debela, koreničniki, vzdrževanje trstičij, grmišč, omejnikov, gozdnih ostankov in posamičnih dreves, ter naravnih vodotokov). Sicer v naravi ne manjka raznolikosti drevesnih vrst vendar, naj se od plodonosnih vrst vnašajo jerebika, skorš, češnja, oreh, lesnika. V letu 2019 je treba realizirati ukrepe vzdrževanja remiz za malo divjad.

Zgoraj navedena dela morajo v bodoče predstavljati vse višji delež v primerjavi z biotehničnimi ukrepi.

V smislu sonaravnega upravljanja z naravnimi ekosistemi priporočamo upravljavcem predvsem intenziviranje biomeliorativnih ukrepov, ki so hkrati najcenejši sonaravni ukrep za zmanjševanje škod od divjadi v gozdu. Pozornost naj se posveča predvsem vzdrževanju gozdnega roba, sadnji, zaščiti in sprostitev plodonosnih drevesnih ter grmovnih vrst. Košnja, čiščenje in revitalizacija zaraslih travnikov v gozdnem prostoru ter vzdrževanje remiz za malo divjad, naj predstavlja tekoče opravilo lastnikov zemljišč in lovcev.

Dopustna odstopanja realizacije načrta: **Obseg načrtovanih del mora biti opravljen vsaj v višini 80 %, preseganje je navzgor neomejeno in zaželeno.**

#### Biotehnični ukrepi:

So z vidika ohranjanja populacij prostoživečih živali pomembni predvsem v ostrejših obdobjih leta in v času težje dostopnosti divjadi do prehranskih virov. Priporočamo, da se na krmnih njivah sadi krmne mešanice, detelja, razne vrste žitaric in čim manj koruze seveda brez uporabe herbicidov in umetnih gnojil.

Dopustno odstopanje realizacije načrta: **Obseg načrtovanih del naj bo opravljen vsaj v višini 80 %.**

Ukrepi, ki so neposredno vezani na upravljanje in varstvo divjadi so prilagojeni cilju upravljanja s posamičnimi živalskimi vrstami in s tem povezanimi ukrepi v habitatih. Pri načrtu se smiselno upošteva tudi višino in dinamiko opravljenih del v okolju zadnjih petih let. Kljub načrtovani količini dodatnega krmjenja je potrebno vnos hrane v naravne biotope prilagajati obrodu temeljnih plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst in po potrebi zmanjšati obseg krmjenja divjadi. Polaganje koruze in ostalih žit ob bogatem obrodu gozdnega drevja v jesenskem in zgodnjem zimskem času je nepotrebno.

**Zimsko krmljenje** divjadi je v LUO namenjeno izključno mali divjadi (poljskemu zajcu, poljski jerebici, fazanu in raci mlakarici.) Dopustno odstopanje realizacije načrta: **količina krme se lahko preseže**.

V primeru pojava škod od divjega prašiča v kmetijstvu je smiselno **preprečevalno krmljenje**, ki pa mora temeljiti na strokovnih izhodiščih (lokacija, sestava, količina, čas). Lokacije takega krmljenja morajo biti predhodno usklajene z OZUL-om in Zavodom za gozdove.

Privabljalna krmišča - mrhovišča za lažji odvzem lisic in ostalih malih zveri je dopustno zalagati samo v zimskem času in na lokacijah predvidenih z letnimi načrti lovišča. Na njih naj se uporabljajo tudi ostanki živali prostoživečih vrst. Locirana naj bodo na manj izpostavljenih, človeku težje dostopnih mestih. Pri zalaganju mrhovišč je potrebno upoštevati ukrepe s področja sanitarne in veterinarske stroke. Seznam tovrstnih krmišč – mrhovišč je kot priloga sestavni del načrta.

#### Lovski objekti

Temeljni namen solnic v okolju je zagotavljanje dodatne ponudbe mineralov rastlinojedi divjadi, ki ji olajša spomladanski prehod na sočno naravno hrano, kakor tudi lažje opazovanje in doseganje načrta odvzema. Zalaganje v zmernih količinah (največ 3 kg na solnico na leto) je dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih in sestojih v obnovi ni dovoljeno, prav tako ni dovoljeno zalaganje solnic ob cestah in v območju gozdnih rezervatov. Solnice za divjad se ne smejo nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa v razdalji manjši od 50 m od vodnega biotopa.

Lovske kočice in bivaki sicer ne služijo neposredno upravljanju z divjadjo, vendar so za zagotavljanje pogodbenih obveznosti koncesionarja nujno potrebne.

Pri načrtu gradnje in obnove visokih prež smo v celoti upoštevali predloge lovišč, saj so predvidena dela na tem področju povezana predvsem s potrebami upravljavcev lovišč pri izvajanju monitoringa divjadi in lovu.

**Načrtovanih obnov oz. novogradenj lovskih objektov ni treba realizirati, preseganje je dovoljeno.**

### **3.3 Škode od divjadi**

#### **3.3.1 Škode v letu 2019**

*Preglednica 3.3: Škoda, ki jo je povzročila divjad v letu 2019*

Vrsta divjadi	Kultura	Ovrednotena škoda 2019	
		EUR	EUR / 100 ha
divji prašič	koruza	1.996,70	3,04
	žitarice	190,72	0,29
	travna ruša	554,00	0,84
<b>skupaj divji prašič</b>		2.741,42	4,17
<b>SKUPAJ PARKLJARJI</b>		2.741,42	4,17
lisica	kokoši	895,30	1,36
	gosi in race	165,00	0,25
siva vrana	koruza	44,80	0,07
<b>SKUPAJ OSTALE VRSTE</b>		1.105,10	1,68
<b>VSE SKUPAJ</b>		3.846,52	5,85

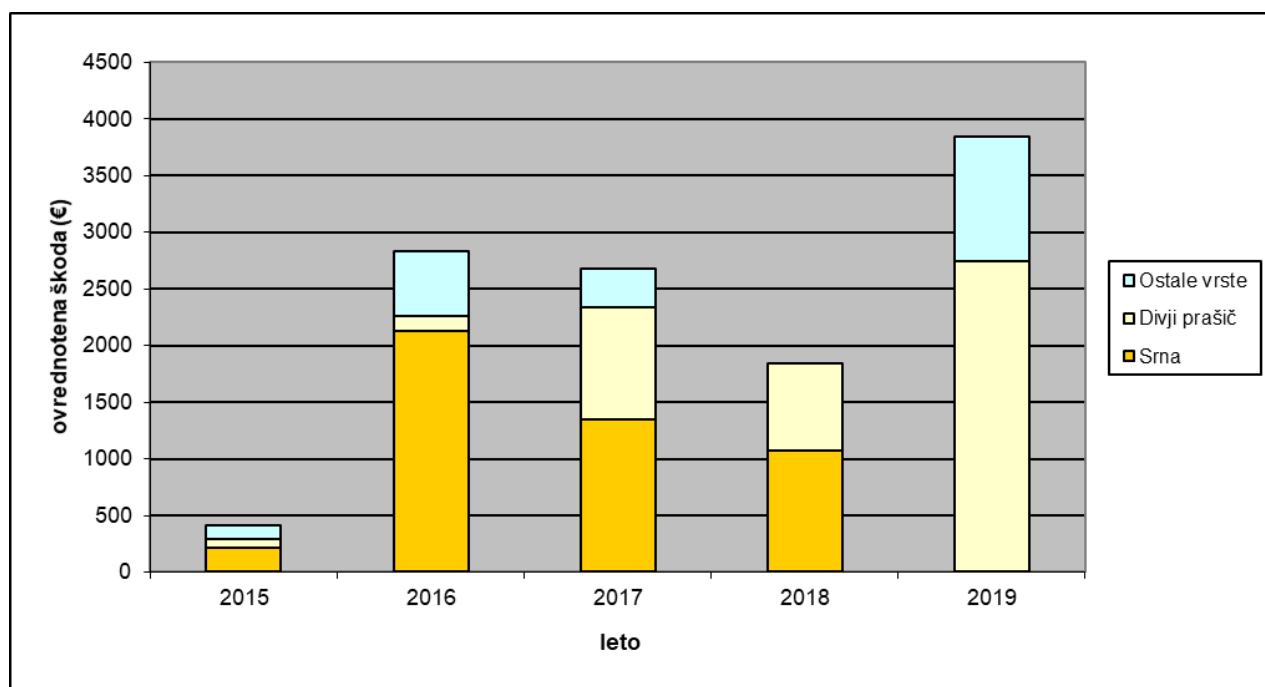
Ovrednotena škoda je seštevek dejansko izplačane škode, vrednosti izdanega materiala in ovrednotene urne postavke v primerih, ko gre za sanacijo v obliki dela (5,00 €/delovno uro).

Ovrednotena škoda od divjadi na lovnih površinah v letu 2019 znaša skupno 3.846,52 EUR in je najvišja v zadnjih petih letih. Glavnino ovrednotene škode predstavlja škoda po divjem prašiču na poljščinah (koruza in žitarice). V letu 2019 ni bilo zabeleženih škod po srnjadi. Med ostalimi vrstami divjadi so upravljavci lovišč največ odškodnine poravnali za škode po lisicah na perjadi.

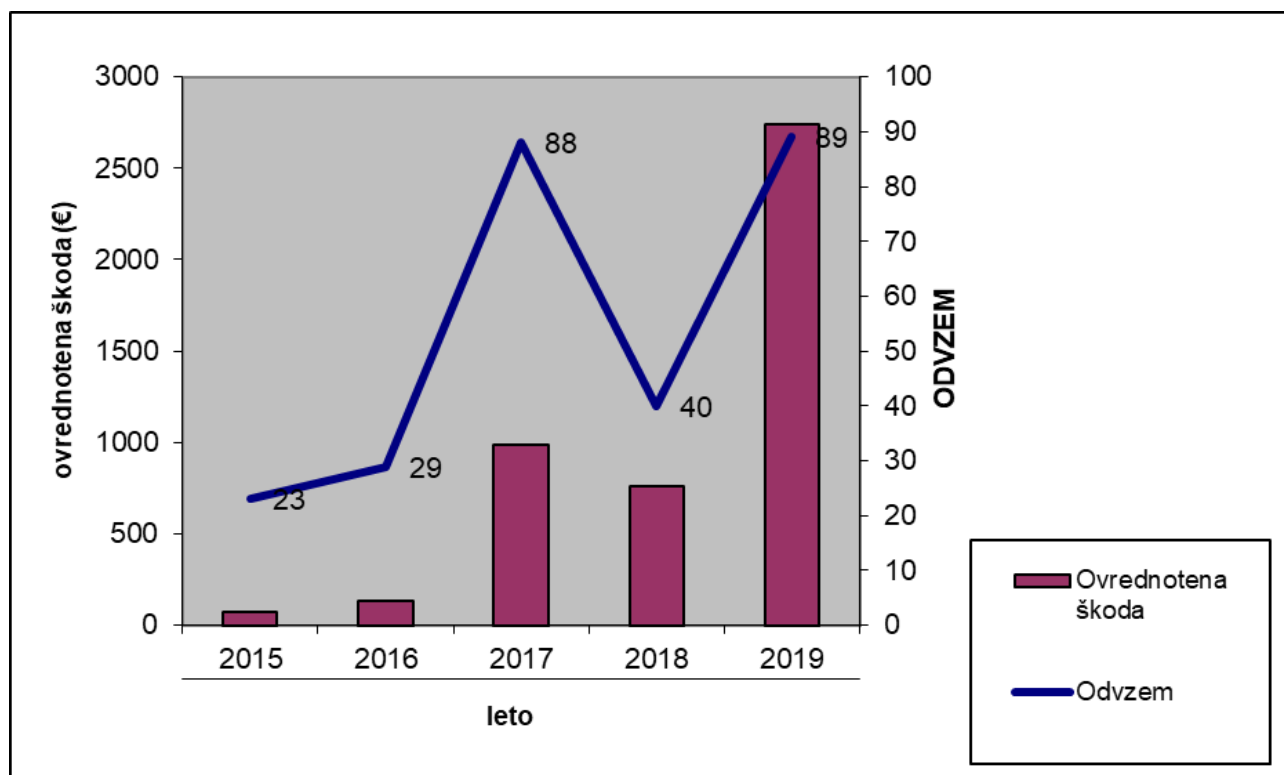
Kljub uradnim evidencam o škodnih dogodkih ugotavljamo, da je vpliv sive vrane v okolju, tako na kmetijskih kulturah, kot nepremičninah (stanovanjskih in gospodarskih objektih) precejšen. Že več let opozarjamo na visoko številčnost vrste, ki ima lahko lokalno izrazite negativne posledice. Problem je rešljiv le s skupnimi prizadevanji upravljavcev lovišč, lastnikov zemljišč in državnih organov. V ta namen je bila v lanskem letu s strani MKGP izdana odločba, ki je omogočala podaljšano obdobje odvzema osebkov sivih vran iz okolja. Menimo, da je imel ta ukrep pozitivne učinke in je preprečil marsikatero morebitno škodo po

sivih vranah na posevkih v pomladansko poletnih mesecih.

Pri pojasnjevanju vzroka za škode od divjadi je treba upoštevati glavne povzročitelje in jih povezati z ostalimi dejavniki okolja, kot so klimatski pogoji med letom, trajanje snežne odeje, rodnost prizadete kulture v letu, sezonske razmere, obrod plodonosnih drevesnih vrst itd.



Slika 2: Dinamika ovrednotenih škod po vrstah divjadi v LUO za obdobje 2015 – 2019



**Slika 3: Škode in odvzem divjih prašičev v obdobju 2015- 2019**

Ob tolikšnem odvzemu divjih prašičev kot je bil v preteklih treh letih, je realno za pričakovati naraščanje vpliva te vrste na kmetijske površine in posledično višje škode.

**Preglednica 3.4: Število škodnih primerov v zadnjem petletnem obdobju**

lovišče	2015	2016	2017	2018	2019	Skupna vsota
KAMNICA	3	2	11	6	7	29
KUNGOTA		1	2		1	4
LAPORJE	2	7	5	1	10	25
PERNICA		2	1	2		5
PESNICA – JARENINA		1	1			2
POLSKAVA		1	1	8	3	13
STARŠE					6	6
ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH		1	1	1	8	11
<b>Skupna vsota</b>	<b>5</b>	<b>15</b>	<b>22</b>	<b>18</b>	<b>35</b>	<b>95</b>

Opomba: 1 zapisnik o škodi pomeni 1 škodni primer

Kot je razvidno iz preglednice, je število škodnih primerov v letu 2019 močno naraslo. Glavni vzrok temu so škode po divjem prašiču, ki so jih lani obravnavali na področju šestih lovišč. Bilo je kar 18 škodnih primerov po divjem prašiču. Zanimivo je tudi, da pa lani ni bilo niti enega škodnega primera po srnjadi. 16 obravnavanih primerov po lisicah kaže na kar velik vpliv te vrste. Le v enem primeru je bila obravnavana tudi škoda po sivih vranah na koruzi.

Za škodo, ki jo povzroči divjad na nelovnih površinah v lovišču odgovarja upravljavec, v kolikor je škoda nastala po njegovi krivdi (krivdna odgovornost), sicer pa Republika Slovenija. Zaradi specifičnosti tovrstnih škodnih primerov lahko prihaja v določenih primerih do precej visokih zneskov odškodnine. Slednje so v veliki meri posledica ažurnosti prijav, ki so odvisne od seznanjenosti javnosti ter lovišč s postopki (prijave, ocenitve).

**3.3.2 Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v letu 2019*****Preglednica 3.5: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi 2019***

Vrsta ukrepa	Število objektov	Opravljenе ure
tehnična in kemična sredstva	68	2.061

Največkrat uporabljeni ukrepi za zaščito so različna kemična odvrčala za odvrčanje prehodov predvsem srnjadi preko prometnic in odvrčala za odvrčanje srnjadi od vinogradov in trajnih nasadov.

**3.3.3 Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letu 2020*****Preglednica 3.6: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod 2020***

Vrsta ukrepa	Število objektov	Načrtovane ure
tehnična in kemična sredstva	65	2.105

Za varovanje človekovega premoženja pred škodami od divjadi naj se lovišča poslužujejo električnih pastirjev, žičnih in plastičnih ograj, optičnih in zvočnih naprav, ter kemičnih odvrčal. Lastnike zemljišč morajo lovišča skladno s 53. členom ZDLov-1 ustrezno podučiti o načinu varovanja in uporabi sredstev za zaščito. Na predelih cest, kjer je evidentiran povečan povoz, je potrebno namestiti ustrezna sredstva za odvrčanje divjadi, hkrati pa od upravljavca ceste zahtevati postavitev prometnega znaka o nevarnosti prehoda divjadi.

**Način obravnave škod od divjadi v letu 2020**

Dolžnost preprečevanja škode nalaga lovsko zakonodaja tako upravljavcu lovišča kot lastnikom zemljišč. Ukrepi ki jih mora lovsko organizacija izvajati morajo biti določeni v letnih načrtih lovišč. ZDLov-1 ne našteva, kateri so ti ukrepi, pač pa v 53. členu določa, da lovišča skupaj z lastniki kmetijskih zemljišč in

gozdov določijo medsebojne pravice in obveznosti v zvezi z uporabo zaščitnih sredstev in preprečevanjem škod od divjadi in na divjadi. Fizična ali pravna oseba (lastnik zemljišča) mora na primeren način kot dober gospodar narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Lastniki morajo uporabljati in vzdrževati zaščitna sredstva, ki jim jih preskrbi upravljavec lovišča. Sodelovanje lovske organizacije z lastniki pri zaščiti kmetijskih in gozdnih kultur pred škodo, ki jo lahko povzroči divjad, je obvezno. Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik zemljišča, ki ne dovoli upravljavcu lovišča zavarovanja zemljišča, ga pri tem ovira, ali odstrani sredstva oziroma ovire za preprečevanje škode, ne dovoli oziroma preprečuje izvajanje lova, namerno poškoduje ali odstrani lovske objekte, oziroma ne ravna v skladu z ZDLov-1, nima pravice do povrnitve škode, ki jo povzroči divjad na teh površinah.

Pri škodah moramo ločiti povzročitelje škod, oziroma kdo za škodo odgovarja glede na to, kje je le-ta nastala.

### ŠKODA NA PREMOŽENJU

A. Za škodo, ki jo povzroči divjad, na lovnih površinah v lovišču in lovišču s posebnim namenom odgovarja upravljavec lovišča. Postopek prijave in sklenitve sporazuma o višini odškodnine:

1. **Oškodovanec** mora v roku treh dni od dneva, ko je škodo opazil, pisno prijaviti nastalo škodo **pooblaščenцу upravljavca**, katerega osebne podatke in naslov do 31. 12. tekočega leta upravljavec javno objavi na krajevno običajen način. **Pooblaščenec lovišča ali lovišča s posebnim namenom** v osmih dneh po prijavi škode opravi ogled kraja dogodka in ob tem svoje ugotovitve zapiše v poseben obrazec.
2. Če se oškodovanec in pooblaščenec upravljavca, na kraju ogleda ali v osmih dneh, ne sporazumeta o višini odškodnine, pošlje oškodovanec pisno prijavo škode območni komisiji za ocenjevanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah pri LUO.
3. Komisijo za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah, sestavljajo predsednik ali njegov namestnik, ter dva člana ali njuna namestnika. En član komisije in njegov namestnik sta usposobljena za kmetijsko stroko, drugi član komisije in njegov namestnik pa za gozdarsko in lovsko stroko. Komisija zaseda v tričlanski sestavi in odloča z večino glasov. V delu komisije sodeluje tudi lovski inšpektor oziroma inšpektorica brez pravice glasovanja.
4. Na podlagi ocene komisije, ki mora opraviti ogled najpozneje v petnajstih dneh od prijave, poizkusi oškodovanec in upravljavec skleniti sporazum o plačilu odškodnine.
5. **Oškodovanec ali upravljavec**, ki se ne strinja z odločitvijo komisije, **lahko s tožbo zahteva**, da o odškodnini **odloči pristojno sodišče**. Tožbo morata vložiti najkasneje v treh letih od dneva, ko je škoda nastala. Sodišče tožbo zavrže, če oškodovanec ni vložil pisne prijave v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

Pri ocenjevanju škode je potrebno smiselno upoštevati izvajanje predpisanih zaščitnih ukrepov, glede na vrsto kulture oziroma način pridelave. Vse kulture intenzivne pridelave, (intenzivni sadovnjaki, površine za pridelavo povrtnin...) je potrebno ustrezno zaščititi v skladu s predpisi, ki jih podajo soglasodajalci za postavitve in obratovanje omenjenega objekta. Te kulture se skladno z 10. čl. ZDLov-1 izloči iz lovnih površin lovišč.

Odškodnina za povzročeno škodo mora nadomestiti dejansko povzročeno škodo. LD mora voditi pregled opravljenih ukrepov, dokazila o izvedbi preventivnih zaščitnih ukrepov ter vrsto in količino tehničnih in kemičnih sredstev, ki jih nudi lastnikom kot ukrep za preprečevanje škod. Z navodili uporabe repelentov je potrebno seznaniti oškodovance in kontrolirati pravilno izvedbo.

B. Za škodo, ki jo povzroči divjad, **na nelovnih površinah** v lovišču in lovišču s posebnim namenom je odgovoren upravljavec lovišča, če je storjena po njegovi krivdi (krivdna odgovornost), sicer pa Republika Slovenija. Na podlagi sodne prakse Republika Slovenija ne odgovarja za škodo na premičnih stvareh, ki se nahajajo na nelovnih površinah npr. kokoši v kokošnjaku. Postopek prijave in sklenitve sporazuma o višini odškodnine:

1. Oškodovanec mora v roku treh dni od dneva, ko je škodo opazil, pisno prijaviti nastalo škodo krajevno pristojni območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije.
2. Pooblaščenca oseba območne enote Zavoda za gozdove Slovenije v osmih dneh po prijavi škode opravi ogled kraja dogodka in ob tem svoje ugotovitve zapiše v *Zapisnik o nastanku škode, ki jo povzročila divjad*.
3. Če se oškodovanec in pooblaščenca oseba ne sporazumeta o višini odškodnine, na kraju ogleda ali v osmih dneh ter ne skleneta *Sporazuma o določitvi višine odškodnine od divjadi na nelovnih površinah*, pošlje oškodovanec pisno prijavo škode ministrstvu, pristojnemu za divjad in lovstvo.

4. Oškodovanec, ki se ne strinja z odločitvijo ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, lahko s tožbo zahteva, da o odškodnini odloči pristojno sodišče. Tožbo mora vložiti najkasneje v treh letih od dneva, ko je škoda nastala. Sodišče tožbo zavrže, če oškodovanec ni vložil pisne prijave v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena.

C. Za škodo, ki jo povzročajo ***zavarovane vrste prostoživečih živali*** odgovarja R Slovenija, ki je vrste zavarovala. **Škodo ocenjuje pooblaščen delavec ZGS**, ki sestavi predpisan zapisnik sklence Sporazum z oškodovancem in ju posreduje na ARSO.

#### ŠKODA NA ZDRAVJU LJUDI

je tista, ki jo divjad povzroči neposredno zdravju človeka in je vsa nepremoženjska škoda, ki je nastala oškodovancu zaradi delovanja divjadi.

#### ŠKODA POVZROČENA Z IZVAJANJEM LOVA

je vsaka škoda, ki so jo pri izvrševanju lova povzročili lovci, gonjači ali drugi udeleženci lova in lovski psi.

Za škodo, povzročeno z izvrševanjem lova s strelnim orožjem, odgovarja upravljavec, ne glede na krivdo (objektivna odgovornost). Za ostalo škodo nastalo pri izvrševanju lova in upravljanja z loviščem ali loviščem s posebnim namenom, ima oškodovanec pravico neposredno uveljavljati škodo od povzročitelja.

#### ŠKODA NA DIVJADI

je premoženjska in ekološka škoda, povzročena z neposrednim protipravnim uničenjem, poškodovanjem ali prilastitvijo divjadi, njenih legel in gnezd ali povzročena posredno s protipravnimi posegi v prostor, ki spreminja, krči ali uničuje habitate, naravne prehode (biokoridorje) in druge za obstoj divjadi pomembne dejavnike.

Odgovoren je tisti, ki je ravnal namenoma ali iz malomarnosti (krivdna odgovornost).

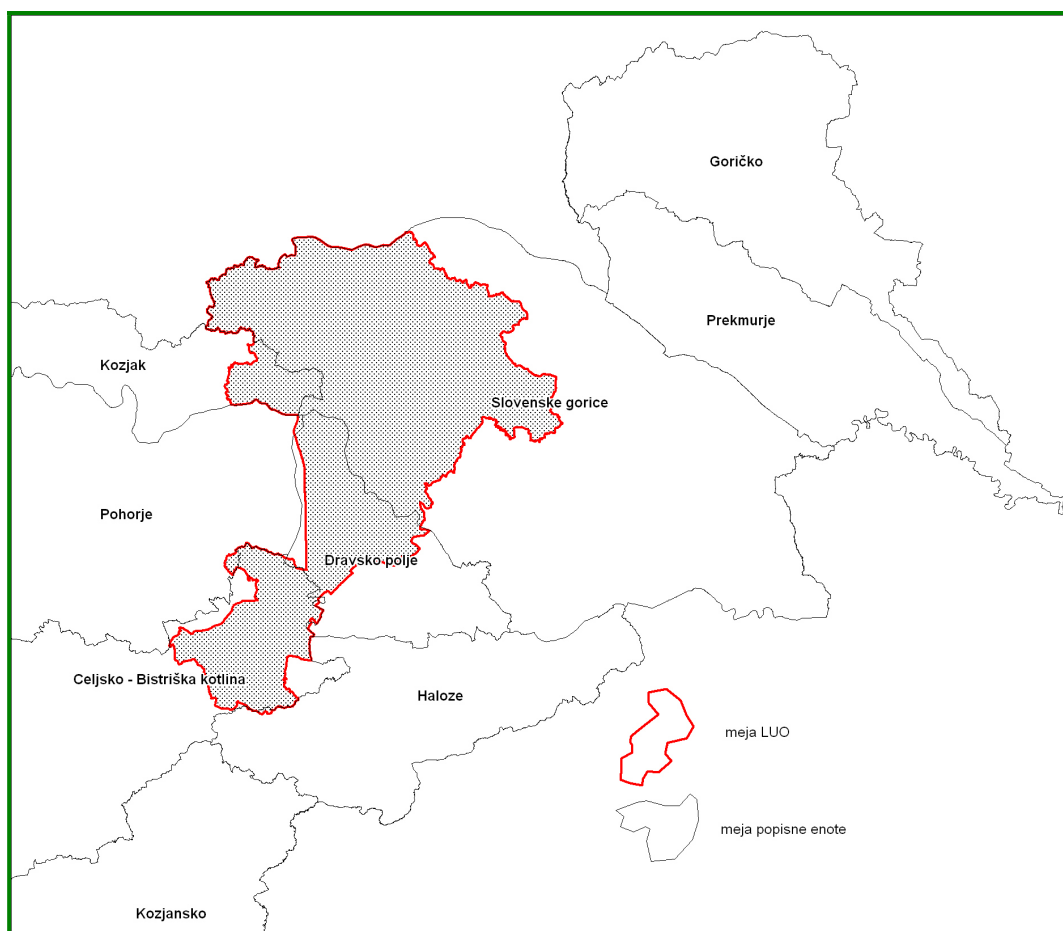
Za škodo na divjadi ob trku s premikajočim se vozilom, odgovarja voznik vozila, kolikor se ugotovi, da ni vozil v skladu s predpisi, upravljavec lovišča, kolikor se ugotovi, da je škoda nastala zaradi dejanj upravljavca, ali upravljavec za škodo na divjadi in voznik za škodo na vozilu, kolikor sta oba storila vse potrebno, da do škode ne bi prišlo.



### 3.4 Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu prostorsko ni vezano na območje LUO, ampak se opravlja po "ekoloških enotah" pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi, ipd.

Leta 2014 in 2017 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi in tretji popis objedenosti mladja. V vsaki od popisnih enot je bilo popisanih predpisano število ploskev, ki zagotavlja statistično zanesljivost metode (51 ploskev). Pri popisu ugotavljamo, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih okoljskih dejavnikov. Kljub temu pa nam rezultati analize nudijo dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot.



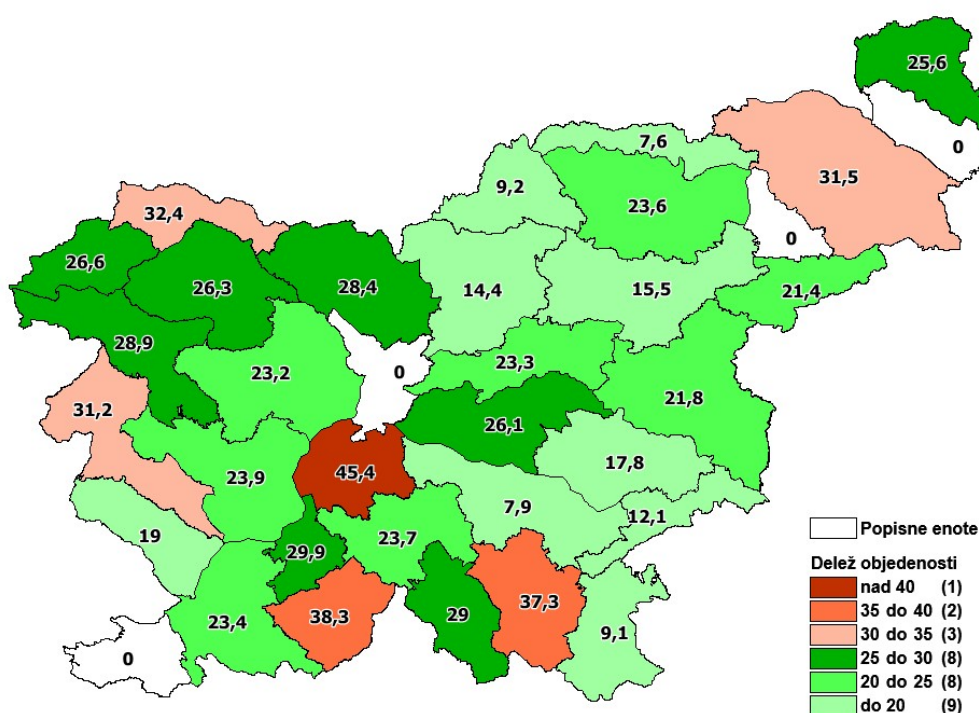
Slika 4: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju

Iz slike je razvidno, da na območju LUO ležijo štiri popisne enote in sicer največji – pretežni delež v LUO zavzema enota **Slovenske gorice**, ki leži na severnem delu LUO in zavzema področja dvanajstih lovišč. Sledi enota **Dravsko polje**, ki zavzema področje petih lovišč. Na jugu LUO leži popisna enota **Celjsko – Bistriška kotlina**, ki zavzema področje štirih lovišč. Majhen delež površine v LUO zavzema popisna enota **Kozjak** na območju enega lovišča.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je treba zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukev. Bukev je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Predmet analize vpliva rastlinojedih parkljarjev je tisti segment gozda, od katerega je odvisno naravno pomlajevanje in s tem nadaljnji razvoj gozda. S tega vidika je predvsem pomembno, kakšna je številčnost in vrstna sestava mladja v najvišjem višinskem razredu R4 100-150 cm, ki ga še spremljamo in predstavlja osnovo za vrstno pestrost bodočih sestojev. Izostanek oz. zelo nizek delež nekaterih drevesnih vrst v tem razredu je lahko posledica močnejšega objedanja. To še posebej velja za primere, ko imamo v nižjih višinskih razredih znaten delež določene drevesne vrste, v najvišjem razredu pa ta drevesna vrsta ni ali pa je slabo zastopana. Predvidevamo, da je razvoj mladja, ki preraste višino 150 cm neodvisen od objedanja parkljaste divjadi. Število dreves na enoto površine se z rastjo gozda zmanjšuje. Za normalno gospodarjenje z gozdom je torej nujno, da se lahko z ustreznimi gozdnogojitvenimi ukrepi (redčenjem) spreminja deleže drevesnih vrst tako, da se zasleduje ciljna drevesna sestava.

V nadaljevanju najprej prikazujemo rezultate popisa poškodovanosti gozdnega mladja v letu 2017 na ravni Slovenije.



Slika 5: Skupna poškodovanost v letu 2017 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4

Najbolj problematične ostajajo enote z visokimi stopnjami objedenosti, ki so na sliki prikazane z rjavimi barvnimi odtenki. V letu 2010 in 2014 je bila skupna objedenost v 4 enotah večja od 40 %, v letu 2017 pa je bila taka objedenost zabeležena le v enoti Ljubljanski vrh. Sicer pa smo več kot 30 % objedenost v letu 2017 evidentirali v 6 popisnih enotah, medtem ko je bila v preteklih dveh popisih taka objedenost ugotovljena v 14 oz. 15 popisnih enotah. Enote z višjo stopnjo poškodovanosti so: Ljubljanski vrh, Snežnik, Rog, Zahodne Karavanke, Brda ter Slovenske Gorice.

Nižje stopnje objedenosti so značilne za Štajersko-Dolenjski del Slovenije, medtem ko so najvišje stopnje značilne za dinarsko-kraški svet Notranjske in Kočevske. Sama prostorska razporeditev bolj objedenih enot se ni spremenila, se je pa seznam od zadnjega popisa bistveno skrčil.

Po drevesnih vrstah najvišje stopnje poškodovanosti beležimo pri plemenitih listavcih, ki so najbolj poškodovani v 12 popisnih enotah, mehki listavci imajo najvišji delež v 11 popisnih enotah, drugi trdi listavci imajo najvišje stopnje poškodovanosti v 5 popisnih enotah, medtem ko je v 2 popisnih enotah najbolj objedena jelka, v eni pa hrasti. K visokim stopnjam poškodovanosti med plemenitimi listavci največ doprinese gorski javor, med trdimi listavci beli gaber ter med mehki listavci jerebika.

Rezultati popisa 2017 za popisno enoto Slovenske Gorice (04) in primerjavo poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017 so prikazani v nadaljevanju.

Podrobno je prikazana poškodovanost gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi (objedenost) v popisni enoti. V preglednici 3.7 je prikazan delež, število na hektar in % objedenosti po višinskih razredih in drevesnih vrstah oziroma njihovih skupinah. V preglednici 3.8 je prikazana primerjava podatkov objedenosti med vsemi tremi izvedenimi popisi (2010, 2014, 2017). Prikazan je delež skupne objedenosti za višinske razrede R1-R4. Slika 6 prikazuje primerjavo objedenosti med vsemi tremi izvedenimi popisi (2010, 2014, 2017) in sicer delež (%) skupne objedenosti za višinske razrede R1-R4 za iglavce, listavce, vse drevesne vrste skupaj in bukev. V preglednici 3.9 so prikazani rezultati statističnega preizkušanja hipotez o razlikah v stopnji objedenosti med posameznimi popisi (leti). Prikazani so statistični podatki za vse drevesne vrste skupaj in za bukev. Pri tem smo za navedeno drevesno vrsto in skupino vseh drevesnih vrst skupaj, za raven popisne enote med vsemi tremi obdobji postavili ničelno in alternativno hipotezo:

H0= Vzorci so iz iste populacije (deleži poškodovanih osebkov v vseh treh nizih podatkov se ne razlikujejo)

Ha= Vzorci so iz različnih populacij (deleži poškodovanih osebkov se razlikujejo)

Hipotezo smo testirali s testom za odvisne vzorce, z neparametrično metodo variance - Friedmanova ANOVA in Kendalova konkordanca. Pri tem smo v vsakokratnem testiranju upoštevali nize podatkov z vsemi ploskvami določene prostorske enote, to je istimi ploskvami, ki so bile popisane v preteklih letih (odvisen vzorec) in novo dodanimi ploskvami. Podatke novih ploskev smo v podatkovne nize na mesta izločenih ploskev razvrstili po slučajnem izboru.

*Preglednica 3.7: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2017 popisna enota Slovenske gorice*

Skup. DV	št.vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	10			1	330		1	371		1	144		21		1	866		
Jelka	5	2	1.012	1	268	30,8		124	33,3	1	103	60,0	1	62		1	557	33,3
Bori	2				21			62									82	
Bukev	46	29	13.861	55	24.800	17,9	62	25.377	31,4	68	10.720	35,8	83	3.814	8,1	61	64.710	25,5
Hrasti	28	9	4.148	10	4.494	19,3	2	948	43,5	1	124	33,3				5	5.566	23,7
Plemeniti listavci	36	14	6.779	8	3.422	15,1	8	3.195	31,6	6	1.010	40,8	2	82	25,0	7	7.710	25,4
Drugi trdi listavci	39	47	22.764	25	11.276	34,9	26	10.575	60,6	23	3.711	70,0	12	536	42,3	25	26.098	50,5
Mehki listavci	9				206	40,0	1	247	50,0		41	50,0	2	103	40,0	1	598	44,8
Iglavci	15	2	1.012	1	618	13,3	1	557	7,4	2	247	25,0	2	82		1	1.505	12,3
Listavci	51	98	47.552	99	44.198	22,2	99	40.343	39,4	98	15.605	44,3	98	4.535	13,2	99	104.682	31,8
<b>Skupaj</b>	<b>51</b>	<b>100</b>	<b>48.563</b>	<b>100</b>	<b>44.816</b>	<b>22,1</b>	<b>100</b>	<b>40.900</b>	<b>39,0</b>	<b>100</b>	<b>15.853</b>	<b>44,0</b>	<b>100</b>	<b>4.618</b>	<b>12,9</b>	<b>100</b>	<b>106.186</b>	<b>31,5</b>
AVG (št./vz.)			9		43	9		39	15		15	7		4	1		101	32
MAX (št./vz.)			163		102	47		80	59		69	54		21	5		121	83
SD (+-št./vz.)			24		23	11		14	11		13	9		6	1		14	21

Plemeniti listavci: gorski javor, ostrolistni javor, veliki jesen, oreh, gorski brest, divja češnja, lipa in lipovec.

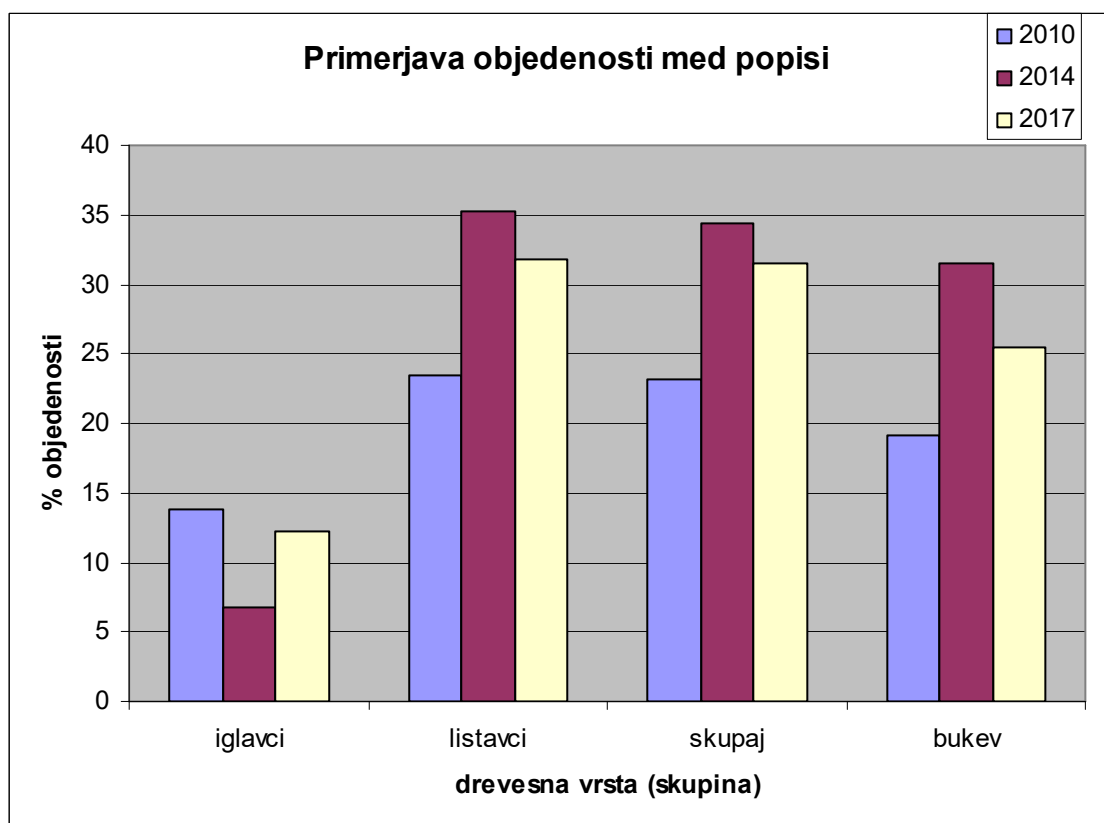
Drugi trdi listavci: beli gaber, kostanj, robinija, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen.

Mehki listavci: breza, trepetlika, topoli, črna in siva jelša, vrba, jerebika.

- Pri obravnavi so upoštevani podatki popisov v celotni popisni enoti (v nadaljevanju PE).
- Izredno nizek je delež iglavcev (dober 1 %) v vseh višinskih razredih.
- Delež bukve se iz razreda v razred povečuje in znaša v R4 kar 83 %, nasprotno pa se njena objedenost iz razreda v razred zmanjšuje in znaša v R4 8,1 %, kar je povsem sprejemljivo.

Preglednica 3.8: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice

	<b>Objedenost 2010</b>	<b>Objedenost 2014</b>	<b>Objedenost 2017</b>
Smreka	13,0	4,3	
Jelka	7,1	12,5	33,3
Bori	17,8	13,3	
Macesen			
Bukev	19,1	31,5	25,5
Hrasti	26,3	33,5	23,7
Plemeniti listavci	19,7	32,4	25,4
Drugi trdi listavci	45,3	49,8	50,5
Mehki listavci	50,0	28,6	44,8
Iglavci	13,8	6,7	12,3
Listavci	23,4	35,2	31,8
<b>Skupaj</b>	<b>23,1</b>	<b>34,4</b>	<b>31,5</b>



Slika 6: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014 in 2017 za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice

### Presoja vpliva gozd - divjad:

Objedenost v PE Slovenske gorice je kljub povečanju v zadnjem popisu še vedno sprejemljiva in za obnovo ter razvoj gozdov ni problematična. Glavni povzročitelj objedanja je srnjad, kot edini stalni predstavnik rastlinojedih parkljarjev. Iz zaključkov analize lahko sklepamo, da se je številčnost srnjadi sicer povečala, vendar nikakor ne v tolikšnem deležu, kot se odraža v njenem okolju. Pri tem je treba opozoriti, da je okolje ki ga obravnavamo za srnjad izjemno primerno. Kljub temu, da je na celotnem LUO razmeroma velik delež gozdnega robu, prehranska kapaciteta okolja pa zelo dobra, ne moremo prezreti dejstva, da je delež mladja v gozdovih bistveno premajhen.

### Komentar:

Pri obravnavi rezultatov popisa objedenosti vsekakor ne smemo prezreti tudi dejstva, da mladovja divjadi predstavljajo pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Tako kot velja za veliko večino LUO v Sloveniji, tudi v Slovensko goriškem ugotavljamo, da je delež mladovij bistveno nižji, kot bi si ga želeli, ob predpostavki uravnoteženega stanja razvojnih faz. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz. S povečanjem deleža mladovij lahko bistveno razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oz. gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim lahko bistveno izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Problem za intenziviranje pomlajevanja gozdnih sestojev vidimo predvsem v razdrobljenosti gozdne posesti in posledično nepripravljenosti zasebnih lastnikov gozdov po intenziviranju gospodarjenja z gozdovi. Žal ugotavljamo, da večje pomlajene površine nastanejo predvsem kot posledica ujm in delovanja lubadarja, manj pa kot rezultat aktivnega usmerjenega razvoja gozdov. Najvišji možni poseki, kateri so opredeljeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE so razmeroma visoki in omogočajo med drugim tudi intenzivnejše uvajanje primernih gozdnih sestojev v obnovo.

Na podlagi analize popisov objedenosti gozdnega mladja v LUO ugotavljamo, da proces naravnega pomlajevanja zaradi vpliva rastlinojede divjadi - srnjadi ni ogrožen. Ocenjujemo, da ugotovljena stopnja objedenosti gozdnega mladja ne ogroža razvoja gozdov, vpliva pa na uspešnost pomlajevanja najbolj objedenih vrst, ki je lokalno lahko bolj izrazito.

Ob upoštevanju dejstva, da je delež mladovij v gozdnih sestojih izjemno nizek ter močno odstopa od modelnega stanja (po podatkih območnega načrta glede na model je kar 2/3 premalo mladovij in kar 1/3 premalo sestojev v obnovi), je dejanska stopnja objedanja sprejemljiva in za obnovo ter razvoj gozdov ni problematična. Ob pravilni strategiji pomlajevanja, vse od pripravljalnih in semenilnih sečenj do končnih posekov na določenih rastiščih, je obnova gozdov kljub vplivu rastlinojede divjadi zagotovljena.

Glede na to, da je stopnja objedenosti mladja odvisna na eni strani od številčnosti rastlinojede divjadi, na drugi pa od razpoložljive hrane v okolju (delež gozdov, pomlajenih površin, razporeditev gozdov, rabe kmetijskih zemljišč) ter vremenskih razmer v posameznem letu, je direktno sklepanje na gostoto divjadi samo na osnovi stopnje objedenosti mladja neprimerno.

## 4 ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD

### 4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

#### Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave srne je celotno lovsko upravljavsko območje.

#### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

V **preteklem letu** je bilo iz narave odvzetih 2.447 živali, kar pomeni 92,2 % glede na načrt. Gre za najnižjo realizacijo v zadnjih desetih letih. Spolna struktura odvzema je bila v razmerju 50,3 : 49,7. Spolno razmerje odvzema v razredu mladičev je 45 % moških in 55 % ženskih osebkov, v razredu enoletnih 57 % moških in 43 % ženskih osebkov in v razredu starejših 50 % moških in 50 % ženskih osebkov. Starostni razred mladiči predstavlja 33 %, razred enoletnih 27 % in razred starejših 40 % odvzema. Glede na realizirano predstavljajo ugotovljene izgube skoraj 22 %, kar je na nivoju petletnega povprečja. Od izgub je bilo 85 % nenaravnih in 15 % naravnih izgub. Med nenaravnimi izgubami je bil najpogostejši vzrok povoz, in sicer s 64 %, sledijo izgube zaradi klateških psov (10 %), pokosa – kosilnica (7 %) in poškodb (4 %). Med naravnimi izgubami je najpogostejši vzrok bolezen (3 % od vseh izgub). Pri 12 % izgub vzrok ni poznan. Pri starejših osebkih je zabeležen večji delež izgub pri srnah kot pri srnjakih (138:113). Razmerje izgub M:Ž je bilo v preteklem letu 1:1,16. Delež odstreljenih srn 2+ napram odstrelu srnjakov 2+ je bil 93 %.

V zadnjem **petletnem obdobju** znaša realizacija odvzema glede na načrt 97 %, kar povprečno pomeni odvzem 2.625 živali na leto oziroma skoraj 4,0 živali na 100 hektarjev lovne površine. V strukturi odvzema je bila moška in ženska srnjad zastopana v razmerju 50,4 % : 49,6 %. Delež mlade srnjadi (mladičev in enoletne srnjadi) je v odvzemu znašal 59 %. Odvzem srnjadi je bil izvršen v skladu z načrtovano strukturo. Zadnja tri leta je odstrel dve- in več letne srnjadi med spoloma bolj uravnotežen tako, da znaša delež odstreljenih srn napram srnjakom v triletнем obdobju 91 %. Izgube srnjadi predstavljajo 22 % vse izločene srnjadi iz lovišč. Izgube dve- in več letnih srn so 1,4 krat višje kot izgube dve- in več letnih srnjakov. Spolno razmerje izgub (moški : ženski spol) znaša 46,2 : 53,8. V zadnjih dveh letih se je zmanjšal delež izgub dve- in več letnih srn v primerjavi s srnjaki. Po vzrokih izgub je največ posledica povoz na cestah (61,7 %). Med ostalimi vzroki izgub sledijo izgube zaradi klateških psov (10,6 %), neznani vzrok in drugo (12,2 %), košnja (4,6 %) in ostali vzroki skupno 10,9 %.

Povprečne telesne mase srnjadi se v zadnjih petih letih bistveno ne spreminjajo. Analizirane telesne mase mladičev obeh spolov kažejo nihanje med 9,8 kg in 10,2 kg. V letu 2017 so telesne mase mladičev obeh spolov dosegle najnižjo vrednost v zadnjih petih letih, med tem ko je zadnji ve let zaznati rahel porast mas mladičev obeh spolov.. Povprečje mas trofej odraslih srnjakov znaša 284 g in je med LUO med najvišjimi.

#### Ocena stanja populacije

Srnjad, kot temeljna vrsta divjadi v vseh loviščih, je v območju enakomerno zastopana. Ocenjujemo, da je številčno stanje v populaciji srnjadi stabilno in okoljsko neproblematično. Ugotavljamo, da je dobra usklajenost srnjadi z okoljem posledica odvzema, ki je bil v zadnjem srednjeročnem obdobju dobro realiziran. Spolna struktura populacije je delno v korist ženske srnjadi, kar je s stališča biologije vrste naravno. Srnjad je dobro zastopana v okolici urbanih območij z večjo heterogenostjo kmetijskih kultur, ter na območjih manjše gozdnatosti in višjega deleža gozdnih robov. Ocenjujemo, da je zdravstveno stanje srnjadi dobro, saj ne beležimo pojave bolezni v večjem obsegu. Trend višine izgub, trend telesnih mas mladičev in enoletne srnjadi, pa tudi mas rogovja v zadnjih letih pa nakazujejo na nekoliko boljše usklajenost vrste z okoljem, lahko bi rekli, da smo glede željene gostote na pravem, primernem nivoju.

Pozitivno je, da se delež odraslih srn v ostalem odvzemu zmanjšuje, delež odstreljenih odraslih srn v primerjavi z deležem odstreljenih odraslih srnjakov pa povečuje. To je po našem mnenju posledica vezave odstrela in doseganja ustreznega spolnega razmerja pri starejši srnjadi.

Usklajenost populacije srnjadi z ostalimi živalskimi vrstami je dobra, saj ni zaznati negativnih medvrstnih odnosov.

#### Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja s populacijo je ohraniti obstoječo številčnost. V loviščih z nadpovprečno visokim deležem izgub v odvzemu v petletnem obdobju (Črešnjevec, Dobrava v Slov. goricah, Duplek, Kamnica, Laporje, Pobrežje, Polskava, Rače, Šentilj v Slov. goricah in Velka ) pa vložiti več naporov v aktivnosti za zmanjšanje izgub, tudi z lokalnim zmanjšanjem številčnosti.

#### Ukrepi in usmeritve

V letu 2020 načrtujemo odvzem **2.530** živali.

Preglednica 4.1: Načrt odvzema srne po strukturi

<b>Mladiči M</b>	<b>405 živali (16 %)</b>	<b>Mladiči Ž</b>	<b>481 živali (19 %)</b>
<b>Lanščaki</b>	<b>354 živali (14 %)</b>	<b>Mladice</b>	<b>278 živali (11 %)</b>
<b>Srnjaki 2+</b>	<b>506 živali (20 %)</b>	<b>Srne 2+</b>	<b>506 živali (20 %)</b>
<b>SKUPAJ 2.530 živali (100 %)</b>			

Intenziteta odvzema srnjadi v loviščih naj bo čim bliže odvzemu 4,0 živali na 100 hektarjev lovne površine lovišča.

Lovišča ne smejo voditi t.i. pravilnega in nepravilnega odstrela srnjakov.

Pri izvajanju načrtovanega odvzema z odstrelom v razredu mladičev obeh spolov naj bo poudarek na tem, da je potrebno izvršiti količinsko zadosten odzvem v tej starostni kategoriji, pri tem pa je njihov spol drugotnega pomena.

Povečati je potrebno intenzivnost lova v delih lovišč ob prometnicah in s tem zmanjšati izgube zaradi prometa.

### **Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema**

Pri razdelitvi odvzema srnjadi po loviščih je potrebno upoštevati odstopanja od načrta v preteklem (preteklih) letu (letih).

V načrtu odvzema delitev dve in večletnih osebkov na srednje stare in stare, ter mladičev po spolu ni opredeljeno in ni potrebno. Dejanska struktura načrtovanega odvzema za posamezna lovišča lahko odstopa od izhodiščne v primeru večjih odstopanj realizacije odvzema od načrtovanega odvzema v preteklem (preteklih) letih ali zaradi ostalih vzrokov (struktura izgub, vzroki izgub, krivolova, naravnih ujm).

Odstopanje pomeni razliko med realiziranim in načrtovanim odvzemom.

Odstopanja realizacije od načrtovanega odvzema po višini in znotraj spolne ter starostne strukture (še posebej v starostnem razredu 2+), se smiselno upošteva pri načrtovani višini in strukturi odvzema za naslednje leto.

### **Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema :**

Starostni razred	Dovoljena odstopanja (v % od načrtovanega št. v danem razredu)			
	M		Ž	
Mladiči	+/- 30 %*	+- 15 %	+/- 30 %*	+- 15 %
Lanščaki / Mladice	+/- 30 %*		+/- 30 %*	
Srnjaki 2+ / Srne 2+	+- 15 %		+- 15 %	
Skupaj	+- 15 %			

\* Pri kategorijah mladičev in enoletnih osebkov obeh spolov do +/-30 % pomeni možnost kompenzacije številčnega odvzema obeh navedenih kategorij v okviru istega spola, kar konkretno pomeni, da je možno npr. od načrtovanega absolutnega števila mladičev M spola odvzeti le-teh do 30 % manj/več, to pa je potem potrebno kompenzirati s zmanjšanim/povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu lanščakov in obratno.

V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano, dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema.

Dopustno odstopanje v kategoriji nad dvoletnih srnjakov in srn je do +/-15 % od načrtovanega števila odvzema te kategorije. Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med nad dvoletno srnjadjo **mora dosegati odstrel srn 2+ vsaj 80 % odstrela srnjakov 2+.**

Morebitne prekoračitve odvzema srn 2+ prek meja dovoljenih odstopanj +15 %, ki bi nastale zaradi zagotavljanja vezave odstrela, ne štejejo za kršitev določil letnega načrta.

V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega

odvzema srnjadi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem nižji od 10 živali, dopustna toleranca +/-15 % pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več kosov pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub srnjadi po končani lovni dobi na posamezno spolno in starostno kategorijo ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema v posamezni spolni in starostni kategoriji, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

#### **Časovna dinamika odvzema:**

- Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70 % do 31. oktobra.
- Do 25.7. je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odvzem predvidenih srnjakov 2+.
- Pri odstrelu srn v kategoriji 2+ je potrebno upoštevati kriterija telesna masa in vitalnost osebkov,
- Morebitno omejevanje lova srnjadi z internimi akti upravljavcev lovišč ni opravičilo za nedoseganje načrta odvzema. Načini in oblike lova znotraj lovišč morajo zagotavljati izvrševanje načrta odvzema po strukturnih in starostnih kategorijah.

#### **Ukrepi za zmanjšanje nenaravnih izgub so:**

- pravočasna količinsko in strukturno ustrezna realizacija načrtovanega odvzema,
- ukrepi za zmanjšanje nenaravnih izgub, predvsem povoza kot so vonjalne ograje, silhete, odsevniki, zvočne naprave, plašilne naprave pri kosilnicah, cestnoprometni znaki...,
- postavitve ustreznih opozorilnih znakov na javnih prometnicah ob izvajanju skupnih lovov,
- intenziviranje odstrela na mestih z višjo potencialno verjetnostjo izgub, predvsem povoza,
- odkrivanje in preprečevanje krivolova,
- izobraževanje lastnikov zemljišč in ostale javnosti o predvidenih ukrepih v okolju, predvsem v času poleganja mladičev in zimskih mesecih.

#### **Ukrepi v življenjskem okolju:**

- krmljenje srnjadi, razen v izjemnih primerih, ni dovoljeno,
- v primeru izjemnih zimskih razmer (dolgotrajnejša visoka snežna odeja), je dovoljeno krmljenje srnjadi le v predelih, kjer je na večjih površinah s prehranskega vidika srnjadi osiromašeno življenjsko okolje, a je tudi v tem primeru dovoljeno krmljenje samo s kombinacijo krme (sočna, močna in voluminozna krma) in ne zgolj samo z eno od teh. Oceno izrednih razmer, ki bi upravičevale izjemno zimsko krmljenje srnjadi, opravi upravljavec lovišča samostojno ter o tem z vlogo (opis izrednih razmer, kraj oz. območje potrebnega krmljenja, čas) pisno obvesti ZGS OE Maribor. Soglasje (pozitivno ali negativno) k začetku krmljenja izda ZGS OE Maribor pisno ter o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo. Pred izdajo dovoljenja za krmljenje srnjadi morajo biti izvedeni ukrepi povečevanja prehranske ponudbe srnjadi z ukrepi omogočanja prehrane srnjadi z naravno hrano (posek drevja in grmovja za objedanje, pluženje),
- vzdrževanje grmišč v gozdnem prostoru,
- sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja,
- zagotavljanje zmanjšanja nemira v času poleganja mladičev in v zimskem času,
- obveščanje javnosti o aktualnostih in ukrepih pri upravljanju s populacijo srnjadi,
- solnice za divjad se ne smejo nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa v razdalji, manjši od 50 m od vodnega biotopa,
- v gozdnih predelih s poudarjeno obnovo, ob cestah in gozdnih rezervatih postavljanje solnic ni dovoljeno.



Preglednica 4.2: Analiza odvzema srnjadi

<b>Odstrel in izgube</b>									
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%/spol</b>	<b>%/skupaj</b>	
Mladiči M	366	427	390	346	360	1889	28,6	14,4	
Lanščaki	461	381	424	443	376	2085	31,6	15,9	
Srnjaki 2+	536	517	552	533	496	2634	39,9	20,1	
<b>Skupaj SRNJAKI</b>	<b>1363</b>	<b>1325</b>	<b>1366</b>	<b>1322</b>	<b>1232</b>	<b>6608</b>	<b>100,0</b>	<b>50,4</b>	
Mladiči Ž	472	492	522	467	441	2394	36,7	18,2	
Mladice	278	272	284	295	278	1407	21,6	10,7	
Srne 2+	547	536	590	545	496	2714	41,7	20,7	
<b>Skupaj SRNE</b>	<b>1297</b>	<b>1300</b>	<b>1396</b>	<b>1307</b>	<b>1215</b>	<b>6515</b>	<b>100,0</b>	<b>49,6</b>	
<b>SKUPAJ odstrel in izgube</b>	<b>2660</b>	<b>2625</b>	<b>2762</b>	<b>2629</b>	<b>2447</b>	<b>13123</b>		<b>100,0</b>	

**Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom**

<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	
Načrt	2700	2680	2690	2790	2654	13514	
Odstrel in izgube / načrt	98,5	97,9	102,7	94,2	92,2	97,1	
Delež smjakov	51,2	50,5	49,5	50,3	50,3	50,4	
Delež srnjakov 2+	20,2	19,7	20,0	20,3	20,3	20,1	
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne gled	59,3	59,9	58,7	59,0	59,5	59,2	

**Izgube**

<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube	487	468	505	536	458	2454	84,5
Naravne izgube	72	58	100	138	82	450	15,5
<b>Skupaj izgube</b>	<b>559</b>	<b>526</b>	<b>605</b>	<b>674</b>	<b>540</b>	<b>2904</b>	<b>100,0</b>
% izgub	21,0	20,0	21,9	25,6	22,1	22,1	
Odstrel	2101	2099	2157	1955	1907	10219	

**Vzroki izgub**

<b>vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
1 neznan	55	44	68	123	64	354	12,2
2 bolezen	17	14	32	14	16	93	3,2
3 krivolov	1	1	4	5	1	12	0,4
4 cesta	361	341	393	362	336	1793	61,7
5 železnica	16	12	14	13	9	64	2,2
6 zveri				1	2	3	0,1
7 psi	57	67	59	74	51	308	10,6
8 kosilnica	26	24	16	31	38	135	4,6
10 poškodbe	26	23	19	51	23	142	4,9

**Telesne mase (biološka telesna masa)**

<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	
Mladiči M	10,3	10,3	9,8	9,9	10,3	
Indeks	100,0	100,0	95,1	96,1	100,0	
Lanščaki	13,3	13,3	13,2	12,6	13,1	
Indeks	100,0	100,0	99,2	94,7	98,5	
Mladiči Ž	10,2	9,9	9,8	9,8	10,0	
Indeks	100,0	97,1	96,1	96,1	98,0	
Mladice	13,8	13,9	13,4	13,0	13,9	
Indeks	100,0	100,7	97,1	94,2	100,7	
Mladiči M+Ž	10,2	10,1	9,8	9,9	10,1	
Indeks	100,0	99,0	96,1	97,1	99,0	

**Masa trofej srnjakov 2+ (gr)**

<b>Povprečna masa trofej / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	
Srnjaki 2+	281	283	295	275	286	
Indeks	100,0	100,7	105,0	97,9	101,8	

## 4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

### Prostorski okvir obravnave

Jelenjad je v območju le občasno prisotna, njena številčnost je predvsem odvisna od migracij in od uhajanja osebkov iz obor za rejo divjadi.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

V preteklih letih je bil v kategoriji moških izvršen odstrel predvsem šilarjev in mladih jelenov, ki so najbolj »izpostavljeni« migracijam in iskanju novih okolij. Tako je bilo v preteklem petletnem obdobju odvzetih od skupnega števila 13, kar 69 % šilarjev in jelenov 2+. V lanskem letu ni bilo zabeleženega odvzema.

Spolna struktura odvzema zadnjih pet let je 85M : 15Ž.

Evidentiranih izgub je bilo v petih letih 31% (4 živali) – povoz na cestah.

### Ocena stanja populacije

Jelenjad je v LUO redko zastopana, pretežno slučajno prisotna vrsta divjadi. Pojavlja se v vseh starostnih in spolnih kategorijah, prevladujejo pa mlajše živali moškega spola. Nekaj je tudi osebkov jelenjadi, ki pobegne iz vse slabše vzdrževanih obor za rejo divjadi.

### Prilagojeni cilj

**Cilj upravljanja z jelenjadjo je preprečitev širjenja v LUO.**

### Ukrepi in usmeritve

Upravljalke lovišč morajo načrtovati **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

Odločno in striktno poseganje v ženski spol oziroma mlajše starostne razrede je temeljni pogoj za preprečevanje širitve vrste v LUO, zato je pravica do odstrela trofejnega jelena pridobljena z realizacijo odstrela v kategoriji košut, junic in telet, izmenjaje v razmerju 2:1.

Preglednica 4.3: Analiza odvzema navadni jelen

<b>Odstrel in izgube</b>								
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%/spol</b>	<b>% skupaj</b>
Teleta M			1	1		2	18,2	15,4
Lanščaki	1	1		1		3	27,3	23,1
Jeleni 2-4		1	2	2		5	45,5	38,5
Jeleni 5-9	1					1	9,1	7,7
Jeleni 10 +						0	0,0	0,0
<b>Skupaj JELENI</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>11</b>	<b>100,0</b>	<b>84,6</b>
Teleta Ž						0	0,0	0,0
Junice		1	1			2	100,0	15,4
Košute 2+						0	0,0	0,0
<b>Skupaj KOŠUTE</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>100,0</b>	<b>15,4</b>
<b>SKUPAJ odstrel in izgube</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>13</b>		<b>100,0</b>

### 4.3 Damjak (*Dama dama*)

#### Prostorski okvir obravnave

Damjak v LUO v naravi ni prisoten, razen osebkov pobeglih iz obor za rejo divjadi.

#### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

V zadnjih petih letih je bilo odvzetih iz narave 44 živali (21 moški spol in 23 ženski spol). V lanskem letu je bilo odvzetih 11 živali (lovišče LD Polskava 3 živali, lovišče LD Paloma-Sladki vrh 4 živali, lovišče LD Pernica 3 živali in lovišče LD Jakob 1 žival). V vseh primerih je šlo za odstrel iz obor pobeglih osebkov, za kar so upravljavci lovišč dobili ustrezno dovoljenje oz. odločbo pristojnega inšpekcijskega organa.

#### Prilagojeni cilj

**Cilj upravljanja je popolni odstrel** v skladu z veljavno zakonodajo in ostalimi predpisi.

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št.16/04, 120/06-odl.US in 17/08) v sedmem in osmem odstavku 50. člena, jasno opredeljuje postopke ob uhajanju divjadi iz obor in sicer:

(7) Lastnik oziroma imetnik obore je dolžan nadzorovati in vzdrževati ograjo obore tako, da preprečuje prehod oziroma pobeg divjadi iz obore v naravo. Za škodo, ki jo povzroči iz obore pobegla divjad, je odgovoren lastnik oziroma imetnik obore ne glede na krivdo.

(8) O pobegu divjadi iz obore mora lastnik oziroma imetnik obore takoj obvestiti Zavod, lovsko inšpekcijo in upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegla divjad šteje za prosto živečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča Zavod v skladu s strokovnimi usmeritvami iz načrtov lovsko upravljavskih območij in v dogovoru z upravljavci ter lovsko inšpekcijo.

Zaradi vse večjega števila slabo vzdrževanih obor in bojazni, da bodo damjaki uhajali v prosto naravo, so lastniki oziroma imetniki obor dolžni ravnati v skladu z omenjenimi določili zakona. To določilo velja tudi za ostale vrste divjadi, ki pobegnejo iz obor.

#### Ukrepi in usmeritve

Letni načrt ne predpisuje odvzema damjaka za posamezna lovišča. Lovske družine načrtujejo **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

Preglednica 4.4: Analiza odvzema jelena damjaka

<b>Odstrel in izgube</b>								
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%/spol</b>	<b>%/skupaj</b>
Teleta M	1	1			2	4	19,0	9,1
Lanščaki	4	4	1	1	1	11	52,4	25,0
Jeleni 2-4	2			1	2	5	23,8	11,4
Jeleni 5-9						0	0,0	0,0
Jeleni 9 +				1		1	4,8	2,3
<b>Skupaj JELENI</b>	<b>7</b>	<b>5</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>21</b>	<b>100,0</b>	<b>47,7</b>
Teleta Ž	1	1				2	8,7	4,5
Junice	2	2	1		1	6	26,1	13,6
Košute 2+	3	2	3	2	5	15	65,2	34,1
<b>Skupaj KOŠUTE</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>23</b>	<b>100,0</b>	<b>52,3</b>
<b>SKUPAJ odstrel in izgube</b>	<b>13</b>	<b>10</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>11</b>	<b>44</b>		<b>100,0</b>

#### 4.4 Muflon (*Ovis ammon musimon*)

##### Prostorski okvir obravnave

Muflon v LUO v naravi ni prisoten.

##### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Že vrst let opozarjamo, da obstaja pri tej vrsti divjadi podoben problem kakor pri damjaku, saj imajo lastniki obor za rejo divjadi v svojih oborah kar precejšnje število muflonov.

##### Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja je popolni odstrel v skladu z veljavno zakonodajo in ostalimi predpisi.

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št.16/04, 120/06-odl.US in 17/08) v sedmem in osmem odstavku 50. člena, jasno opredeljuje postopke ob uhajanju divjadi iz obor in sicer:

(7) Lastnik oziroma imetnik obore je dolžan nadzorovati in vzdrževati ograjo obore tako, da preprečuje prehod oziroma pobeg divjadi iz obore v naravo. Za škodo, ki jo povzroči iz obore pobegla divjad, je odgovoren lastnik oziroma imetnik obore ne glede na krivdo.

(8) O pobegu divjadi iz obore mora lastnik oziroma imetnik obore takoj obvestiti Zavod, lovsko inšpekcijo in upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegla divjad šteje za prosto živečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča Zavod v skladu s strokovnimi usmeritvami iz načrtov lovsko upravljavskih območij in v dogovoru z upravljavci ter lovsko inšpekcijo.

Zaradi vse večjega števila slabo vzdrževanih obor in bojazni, da bodo mufloni uhajali v prosto naravo, so lastniki oziroma imetniki obor dolžni ravnati v skladu z omenjenimi določili zakona. To določilo velja tudi za ostale vrste divjadi, ki pobegnejo iz obor.

##### Ukrepi in usmeritve

Letni načrt ne predpisuje odvzema muflonov za posamezna lovišča. Lovske družine načrtujejo **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

#### 4.5 Gams (*Rupicapra rupicapra*)

V lovsko upravljavskem območju gams ne živi, se pa je v zadnjem letu pojavil v manjšem številu na skrajno zahodnem delu lovišča Kamnica, na sami meji med Slovensko goriškim in Pohorskim LUO.

Večjega širjenja vrste s smeri Kozjaka se ne pričakuje.

Gams je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta.

Odvzem se ne načrtuje. V primeru težav ali kakršnih koli vzrokov za odstrel, se bo o tem odločalo sproti in na pobudo upravljavca lovišča ob predhodnem posvetovanju z ZGS in pristojnim lovskim inšpektorjem.

#### 4.6 Divji prašič (*Sus scrofa*)

##### Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Divji prašič je bolj ali manj redno prisoten v celotnem lovsko upravljavskem območju, glavna smer migracij je iz smeri Kozjaka, sledijo pa tudi migracije s Pohorja in z Haloz.

##### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Povečan odstrel divjega prašiča na območju lovišč v Pohorskem in Ptujsko – Ormoškem LUO, kot posledica povečane številčnosti te vrste ima za posledico, da se divji prašič pojavlja v loviščih LUO, kjer ga prej ni bilo, ali pa je bil zelo redek. Redno se divjega prašiča odvzema iz lovišč treh upravljavcev (Kamnica, Kungota in Polskava).

Odvzem divjih prašičev v preteklem petletnem obdobju se giblje od 23 odvezetih živali v letu 2015 do 89 odvezetih živali v letu 2019.

V lanskem letu je na območju desetih lovišč zabeležen najvišji odvzem do sedaj - 89 živali.

Preglednica 4.5: Pregled odvzema divjih prašičev 2014 - 2018

Lovišče	2015	2016	2017	2018	2019
Benedikt					3
Cigonca		1	1	1	6
Črešnjevec			1		
Dobrava				1	
Duplek	1			7	2
Kamnica	6	13	29	19	31
Košaki - Malečnik			1		1
Kungota	3	6	20	4	14
Laporje	8				
Lenart v Slovenskih goricah	1	1		1	
Paloma - Sladki vrh			2		
Pernica					
Pesnica-Jarenina			1		1
Pobrežje			1		
Polškava	4	8	25	6	27
Rače					
Starše			1		3
Sвета Ana			1		
Sveti Jurij - Jurovski dol			1	1	
Šentilj v Slovenskih goricah			4		1
Velka					
<b>SKUPAJ</b>	<b>23</b>	<b>29</b>	<b>88</b>	<b>40</b>	<b>89</b>

Spolna struktura v petih letih odvezetih živali je rahlo v prid ženskemu delu (M:Ž = 49,8 : 50,2). Največ je odvezetih lanščakov in ozimcev moškega spola – skupno kar 43,9 %. T.i. rodni del (lanščakinje in svinje) predstavlja 27,1 % skupnega odvzema.

### Ocena stanja populacije

Na podlagi zaključkov odvzema zadnjih let, gibanjem škod in drugih znakov ocenjujemo, da številčnost populacije divjega prašiča v LUO zmerno narašča.

Pogostnost pojavljanja je (bo) močno odvisna od stanja in od odstrela v obeh sosednjih LUO. Tukaj je predvsem pomemben zadosten odvzem na vzhodnem delu Kozjaka in južnem delu Pohorja v Pohorskem LUO, kakor tudi zadosten odvzem na Boču in v Halozah v Ptujsko - Ormoškem LUO.

### Prilagojeni cilj

Cilj je preprečevanje morebitnega prostorskega širjenja vrste.

### Ukrepi in usmeritve:

- V letu 2020 načrtujemo popolni odstrel vseh osebkov, v skladu z zakonodajo, biologijo divjega prašiča in lovsko etiko. V ta namen posamezne upravljavke lovišč ne načrtujejo odstrela.
- Upravljavci lovišč z internimi akti ne smejo na noben način omejevati odstrela divjega prašiča.
- Ukrepi privabljanja in krmljenja divjega prašiča niso dovoljeni.
- Upravljavci lovišč so dolžni upoštevati Obvezno navodilo o obvezni prijavi najdbe vsakega poginulega divjega prašiča ter o postopkih ob ugotovitvi sprememb zdravstvenega stanja v populaciji divjih

prašičev, na podlagi katerih bi lahko posumili na možno prisotnost afriške prašičje kuge (APK), katerega je izdalo MKGP. Po določilih tega navodila mora lovec, ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina npr. neznan vzrok, bolezen, krivolov, povoz cesta, povoz, železnica, zveri, poškodba) o tem obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Upravljalci lovišč naj lovce tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovci – lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK zaradi svoje dokaj velike obstojnosti izven gostitelja (prašiča) prenaša tudi z kontaminirano opremo, obleko, ter mesnimi izdelki.

- V primeru pojava APK so upravljalci lovišč dolžni izvajati določila predpisov, ki jih izdajo pristojni državni organi !

Preglednica 4.6: Analiza odvzema divjega prašiča

<b>Odstrel in izgube</b>								
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%/spol</b>	<b>%/skupaj</b>
Mladiči M	7	6	26	8	24	71	53,0	26,4
Lanščaki	6	6	14	9	12	47	35,1	17,5
Merjasci 2+	2	1	6	2	5	16	11,9	5,9
<b>Skupaj PRAŠIČI</b>	<b>15</b>	<b>13</b>	<b>46</b>	<b>19</b>	<b>41</b>	<b>134</b>	<b>100,0</b>	<b>49,8</b>
Mladiči Ž	5	8	18	10	21	62	45,9	23,0
Lanščakinje	1	5	16	6	19	47	34,8	17,5
Svinje 2+	2	3	8	5	8	26	19,3	9,7
<b>Skupaj SVINJE</b>	<b>8</b>	<b>16</b>	<b>42</b>	<b>21</b>	<b>48</b>	<b>135</b>	<b>100,0</b>	<b>50,2</b>
<b>SKUPAJ odstrel in izgube</b>	<b>23</b>	<b>29</b>	<b>88</b>	<b>40</b>	<b>89</b>	<b>269</b>		<b>100,0</b>
<b>Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom</b>								
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>		
Načrt - skupaj								
Odstrel in izgube / načrt								
Delež PRAŠIČEV	65,2	44,8	52,3	47,5	46,1	49,8		
Delež mladičev ne glede na spol	52,2	48,3	50,0	45,0	50,6	49,4		
Delež lanščakov ne glede na spol	30,4	37,9	34,1	37,5	34,8	34,9		
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	17,4	13,8	15,9	17,5	14,6	15,6		
<b>Izgube in odvzem</b>								
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>	
Nenaravne izgube	0	3	7		11	21	84,0	
Naravne izgube	0	1	1	1	1	4	16,0	
<b>Skupaj izgube</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>12</b>	<b>25</b>	<b>100,0</b>	
% izgub	0,0	13,8	9,1	2,5	13,5	9,3		
Odstrel	23	25	80	39	77	244		
<b>Vzroki izgub</b>								
<b>vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>	
1 neznan		1	1	1	1	4	16,0	
4 cesta	0	3	6		7	16	64,0	
5 železnica			1		4	5	20,0	

## 4.7 Lisica (*Vulpes vulpes*)

### Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Upravljanje z lisico je opredeljeno za celotno LUO.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Odvzem lisic je bil v **preteklem letu** 1161 živali, kar pomeni 117 % realizacijo načrta. Od tega je bilo 49,2 % lisjakov in 50,8 % lisic. Ugotovljene izgube so glede na odvzem znašale 8 %. Kot vzroka izgub sta se pojavila predvsem povoz (65 %) in garje (28 %).

V zadnjem **petletnem obdobju** znaša realizacija glede na načrt 110 %. Spolna struktura odvzema v tem obdobju je 50,5 % lisjakov in 49,5 % lisic. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 307 živali ali 5,9 % odvzema. Vzrok največ izgubam sta bila povoz (70 %) in bolezen-garje (16 %). Glede na cilje upravljanja s to vrsto smatramo, da je upravljanje ustrezno.

### Ocena stanja populacije

Lisica je najštevilčnejši predstavnik malih zveri v LUO, hkrati pa eden poglavitnih plenilcev male divjadi in posameznih zavarovanih živalskih vrst. Številčnost vrste je po nekajletnem upadanju v letih od 2007 do 2010 narasla, kar je pogojeno z visokim prirastnim potencialom vrste in manjšim vplivom bolezni (garje, steklina). Ocenjujemo, da je trenutna številčnost vrste v porastu in še vedno relativno visoka, še posebej v bližini naselij in večjih urbanih centrov, kjer lisica pogosto zadovoljuje svoje prehranske potrebe.

Številčnost lisice je potrebno prilagoditi cilju upravljanja z vrsto, predvsem pa uskladiti z med vrstnim odnosom s poljsko divjadjo, ki je izražen kot eden glavnih omejitvenih dejavnikov dvigovanja številčnosti populacije poljskega zajca, fazana in jerebice.

### Prilagojeni cilji

Cilj je postopno zniževanje populacije lisice do številčnosti, ki ne bo ogrožala naravnega razvoja ostalih prostoživečih živalskih vrst, hkrati pa ohranjala biološko stabilnost vrste v njenem življenjskem okolju.

### Ukrepi in usmeritve

Na podlagi stanja v populaciji lisice, trendov številčnosti, analize odvzemov zadnjih nekaj let in bioindikatorjev v okolju, **načrtujemo v letu 2020 odvzem 1.025 lisic.**

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do – 30 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Upravljalke lovišč, ali pa njihove krovne lovske organizacije naj svoje člane vzpodbujajo k lovu na lisice z različnimi stimulacijskimi ukrepi.

Lov lisice naj se intenzivneje izvaja v loviščih, kjer je prisotna mala poljska divjad in sicer predvsem v habitatih poljskih kur.

Lova na lisico se ne sme omejevati, omejitev mora biti le lovska etika in zakonodaja.

Pri lovu na lisico na sploh ter še posebej v času polaganja vab za peroralno vakcinacijo je potrebno upoštevati navodila in izdelan letni program Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Odstrel lisic v lovopustu, zaradi očitnih bolezenskih znakov je potrebno izvajati skladno z 42. čl. ZDLov-1A. Vsak odstrel bolne divjadi je potrebno nemudoma javiti uradnemu veterinarju in lovski inšpekciji.

Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Preglednica 4.7: Analiza odvzema lisic

<b>Odstrel in izgube</b>							
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	
<b>Samci</b>	456	527	600	483	572	2638	
<b>Samice</b>	443	541	566	450	589	2589	
Skupaj odstrel in izgube	899	1068	1166	933	1161	5227	
Načrt - skupaj	815	867	1000	1060	995	4737	
Odstrel in izgube / načrt	110,3	123,2	116,6	88,0	116,7	110,3	
<b>Izgube in odvzem</b>							
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube	23	39	52	46	62	222	72,3
Naravne izgube	3	9	32	11	30	85	27,7
Skupaj izgube	26	48	84	57	92	307	100,0
% izgub	2,9	4,5	7,2	6,1	7,9	5,9	
Odstrel	873	1020	1082	876	1069	4920	
<b>Vzroki izgub</b>							
<b>Vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
1 neznan	3	9	6	7	3	28	9,1
2 bolezen				4		4	1,3
4 cesta	23	38	51	44	60	216	70,4
5 železnica			1		1	2	0,7
7 psi		1			1	2	0,7
9 garje			24		26	50	16,3
10 poškodba			2	2	1	5	1,6



## 4.8 Jazbec (*Meles meles*)

### Prostorski okvir obravnave

Jazbec je prisoten na celotnem LUO, njegova številčnost je najvišja v Slovenskih goricah v gozdnati in kmetijski krajini, občasno pa se pojavlja tudi na območju Dravskega polja.

Prostorski okvir obravnave jazbece je celotno LUO.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Odvzem jazbece je bil **v preteklem letu** 39 živali, kar pomeni 81 % realizacijo načrta. Spolna struktura odvzema je 59 % moških in 41 % ženskih osebkov. Ugotovljene izgube so glede na odvzem znašale 49 %. Večina izgub je evidentiranih zaradi povozov na cestah.

V zadnjem **petletnem obdobju** znaša realizacija 195 žival, kar je 83 % načrta. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 99 živali ali 51 % odvzema.

### Ocena stanja populacije

Velikost populacije jazbece v območju je stabilna. Glede na lokacije odstrela in izgub, predvsem zaradi prehranjevalnih značilnosti te vrste, lahko sklepamo, da je številčnost višja v kmetijski krajini, medtem ko "bivalne" potrebe vrsta zadovoljuje v gozdnem prostoru. Zaradi usklajene številčnosti ne beležimo pomembnih bolezenskih znakov v populaciji, prav tako ni zaslediti resnejših medvrstnih odnosov z ostalimi prostoživečimi živalskimi vrstami. Glede na vpliv jazbece, ki je izražen predvsem v višini škod v kmetijski pridelavi ocenjujemo, da je upravljanje s populacijo uspešno.

### Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja z jazbecem je ohranitev trenutne številčnosti.

### Ukrepi in usmeritve

V letu 2020 načrtujemo odvzem **48** jazbecev.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do - 50 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Priporočamo, da naj upravljavci lovišč bolj intenzivno izvajajo lov na jazbece na območjih, kjer je prisotna mala poljska divjad in kjer se pojavlja večja škoda v kmetijstvu.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema. Kot pomemben bioindikator se upoštevajo le izgube v prometu.

Preglednica 4.8: Analiza odvzema jazbecev

<b>Odstrel in izgube</b>							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	
Samci	29	25	22	23	23	122	
Samice	14	17	16	10	16	73	
Skupaj odstrel in izgube	43	42	38	33	39	195	
Načrt - skupaj	42	48	48	48	48	234	
Odstrel in izgube / načrt	102,4	87,5	79,2	68,8	81,3	83,3	
<b>Izgube in odvzem</b>							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
Nenaravne izgube	19	18	22	16	16	91	91,9
Naravne izgube	3	1	1		3	8	8,1
Skupaj izgube	22	19	23	16	19	99	100,0
% izgub	51,2	45,2	60,5	48,5	48,7	50,8	
Odstrel	21	23	15	17	20	96	
<b>Vzroki izgub</b>							
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
1 neznan	3	1	1		3	8	8,1
4 cesta	19	17	22	16	14	88	88,9
5 železnica		1				1	1,0

## 4.9 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

### Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

#### **Kuna belica (*Martes foina*)**

Je prisotna v vseh loviščih LUO. Belica je številčnejša v kmetijskem in urbanem okolju, predvsem v bližini gospodarskih poslopij, osamelih hiš in zaselkov, kjer zadovoljuje večino bivalnih in prehranskih potreb.

#### **Kuna zlatica (*Martes martes*)**

Je divjad sklenjenih gozdov sredogorja, zato je v LUO razmeroma redka vrsta divjadi.

Prostorski okvir obravnave obeh kun je celotno LUO.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Odvzem kun je bil v **preteklem letu** 107 živali (97 belic in 10 zlati), kar pomeni 74 % realizacijo (80 % pri belici in 46 % pri zlati). Evidentiranih je bilo 19 izgub (18 %), večina (95%) zaradi povoza.

V zadnjem **petletnem obdobju** znaša realizacija 551 živali, kar je glede na načrt 76 %. Izgube v tem obdobju predstavljajo 16 % odvzema. Nižja realizacija načrtov je predvsem posledica manjšega zanimanja za lov na ti vrsti, kar pa sicer ni zaskrbljujoče, saj vrsti ne povzročata konkretnejše škode na človekovem premoženju, prav tako ni zaznati negativnega medvrstnega odnosa z drugimi živalskimi vrstami.

### Ocena stanja populacije

Populacija kun je stabilna, spolna struktura naravna, saj z odstrelom ne vplivamo na njo, številčnost med leti je odvisna od prehranskih razmer ter ostalih pogojev v okolju. Številčnost populacije zlatice je usklajena z okoljem, številčnejša belica se prilagaja tudi na urbano okolje in ocenjujemo, da se je naraščanje številčnosti te vrste v zadnjem obdobju umirilo.

Bolezni znaki pri kunah niso opazni. Vpliv vrst na okolje je moteč pri škodah na domači perjadi, občasno pa tudi škode na stanovanjskih in gospodarskih objektih, ki lahko dosežejo zelo visoke odškodninske zneske.

### Prilagojeni cilji

Osnovni cilj upravljanja s kunama je ohranitev populacij v okolju prilagojeni številčnosti, ki zagotavlja biološko ravnovesje v naravi. Številčnost obeh kun naj ostane na takšni višini, da ne bosta ogrožala drugih prosto živečih živalskih vrst in bosta še naprej zagotavljala lov.

Kuna zlatica je uvrščena na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta.

### Ukrepi in usmeritve

V letu 2020 načrtujemo odvzem **121** kun belic in **20** kun zlati.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do – 50 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 živali, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija -5 živali.

Priporoča se intenziven lov kune belice v loviščih z malo poljsko divjadjo in ustrezna stimulacija lovcev za lov na to vrsto.

Poleg rednega spremljanja številčne prisotnosti in opazovanja naj upravljavci lovišč spremljajo tudi zdravstveno stanje populacije in po možnosti ugotavljajo tudi vzroke pogina.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema. Kot pomemben bioindikator se upoštevajo le izgube v prometu.

Preglednica 4.9: Analiza odvzema kun

<b>Odstrel in izgube</b>							
	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	
Kuna zlatica - skupaj odstrel in izgube	16	14	19	4	10	63	
načrt - skupaj	19	19	19	26	22	105	
Odstrel in izgube / načrt	84,2	73,7	100,0	15,4	45,5	60,0	
Kuna belica - skupaj odstrel in izgube	99	99	103	90	97	488	
načrt - skupaj	125	125	125	126	122	623	
Odstrel in izgube / načrt	79,2	79,2	82,4	71,4	79,5	78,3	
<b>Izgube in odvzem</b>							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
Nenaravne izgube	8	14	25	16	18	81	94,2
Naravne izgube	0	1	0	3	1	5	5,8
Skupaj izgube	8	15	25	19	19	86	100,0
% izgub	7,0	13,3	20,5	20,2	17,8	15,6	
Čisti odstrel	107	98	97	75	88	465	
<b>Vzroki izgub</b>							
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
1 neznan		1		2	1	4	4,7
2 bolezen						0	0,0
4 cesta	8	14	25	16	18	81	94,2
7 psi				1		1	1,2

#### **4.10 Navadni polh (*Glis glis*)**

V lovsko upravljavskem območju je navadni polh redno prisoten v gozdnatih predelih območja. Do sedaj ni bilo izkazanega interesa za lov na to vrsto divjadi.

V primeru interesa po lovu na to vrsto se dovoljuje zmeren odvzem, ki pa mora biti skladen z veljavno zakonodajo.

V Zakonu o divjadi in lovstvu je člen, ki opredeljuje način lova na polha. Za lov na polha je potrebna polharska dovolilnica, ki jo izda upravljavec lovišča, tudi za svoje člane.

Imetnik polharske dovolilnice jo je dolžan vrniti upravljavcu lovišča do 31.12. S tem se želi uvesti koordiniran in načrten lov na polha ter zagotovitev evidenc o odvzemu.

#### **4.11 Pižmovka (*Ondatra zibethia*)**

##### **Prostorski okvir obravnave**

Pižmovka je prostorsko vezana na reko Dravo, Dravinjo in Pesnico ter njihove pritoke in večje stoječe vode. Prostorski okvir obravnave pižmovke je celotno LUO.

##### **Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu**

Odstrel, ki pri pižmovki predstavlja veliko večino odvzema, je zanemarljiv. Temeljni problem ki se pojavlja pri izdelavi analize upravljanja s pižmovko je povezan s skromno realizacijo načrtovanega odvzema pa tudi z nerealnimi evidencami odvzema.

Skupna realizacija v zadnjem petletnem obdobju je med 7 % in 43 %. Podatki, pridobljeni iz lovišč za leto 2019 izkazujejo odstrel 2 živali te vrste, kar je 14 % načrtovanega.

##### **Ocena stanja populacije**

Pižmovka je dokaj pogosta vrsta divjadi v rekah in ostalih tekočih vodotokih, ter stoječih vodah LUO. V Sloveniji je bila naseljena v prvi tretjini prejšnjega stoletja in se je dobro prilagodila na sladkovodne biotope. Njena reproduktivna moč je relativno visoka, temu primeren pa tudi možen vpliv v okolju. Izraža se predvsem v obliki škod na ribnikih in raznih vodnih gojiščih. Kot glodavec je pretežno rastlinojeda vrsta, hrani pa se tudi z manjšimi živalmi. Lovi pretežno v vodi, aktivna je v nočnem času. V zadnjih letih ne beležimo negativnih posledic po pižmovki.

Poseganje v populacijo z lovom nanjo nima znatnega vpliva.

##### **Prilagojeni cilj**

Cilj upravljanja s populacijo pižmovke je preprečiti njeno širjenje v prostoru in njeno številčnost zadržati na najnižjem možnem nivoju.

##### **Ukrepi in usmeritve**

Skladno z realizacijo načrtov pižmovke v zadnjem srednjeročnem obdobju in stanju v populaciji načrtujemo za leto 2020 neomejen odvzem.

Prostorskega in številčnega odvzema pižmovke se ne omejuje. Lov je dovoljen vsem upravljavcem lovišč v LUO.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovk

<b>Odstrel in izgube</b>						
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>skupaj</b>
Skupaj odstrel in izgube	6	3	7	1	2	19
Načrt - skupaj	15	16	16	13	14	74
Odstrel in izgube / načrt	40,0	18,8	43,8	7,7	14,3	25,7
<b>Izgube in odvzem</b>						
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>skupaj</b>
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0
% izgub	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0
Odstrel	6	3	7	1	2	19

## 4.12 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

### Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave poljskega zajca je celotno LUO.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Realizacija odvzema za **preteklo petletno obdobje** znaša 647 živali oziroma 61 % in se je gibala med 53 % in 77 %. Delež izgub v zadnjih petih letih niha med 13% in 22%, v povprečju je delež izgub 17 %. Med izgubami prevladuje promet, ki zavzema 96 % delež. Delež evidentiranih naravnih izgub je zanemarljiv, kar pa po našem mnenju ne odraža dejanskega odvzema. Predvidevamo, da je vpliv lisice, kun, ptic ujed in vranov bistveno večji in predstavlja poleg argo kemičnih posegov, enega od pomembnih omejitvenih dejavnikov razvoja populacije poljskega zajca.

Realizacija odvzema v **preteklem letu** znaša 55 % in je pod nivojem petletnega povprečja. Delež izgub je bil lani skoraj 22 % in je med višjimi v zadnjih petih letih. Zadnja leta je odvzem manjši od načrtovanega, kljub maksimalnemu upoštevanju želja upravljavcev lovišč.

### Ocena stanja populacije

S poljskim zajcem upravljajo vsa lovišča LUO, njegova številčnost je pogojena z mnogimi omejitvenimi dejavniki okolja, tako naravnimi, kot tistimi, ki jih povzroča človek. Na osnovi odvzema sklepamo, da je poljski zajec najbolj pogost v zgornjem delu Dravskega polja in ob zgornjem delu reke Pesnice. Populacija je najštevilčnejša prav v tem ravninskem predelu z intenzivnim kmetijstvom, kjer so tudi pogoji reprodukcije in preživetja najbolj ugodni.

Populacija poljskega zajca v LUO je dokaj stabilna in usklajena z naravnimi pogoji. Temeljni omejitveni dejavniki dviga števila zajcev je vpliv lisic, kun, ujed in vranov. Nenadne vremenske spremembe v času poganja samic, predvsem menjava sušnega in izrazito mokrega vremena, izjemno vpliva na preživetje mladičev. To je še posebej izrazito v poznih zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih. Sodobne kmetijske metode kot so veliko površinsko, intenzivno kmetovanje z uporabo kemičnih zaščitnih sredstev, spravilo celotne biomase iz njiv v jeseni in posledično uničevanje habitatov poljskega zajca so dejavniki, ki izrazito izpostavljajo vrsto v prostoru. Brez naravnega kritja so, sicer precej redki osebk, potencialno močno ogroženi od malih zveri, ujed in vranov. Vedno gostejši promet motornih vozil, urbanizacija ter skokovit razvoj infrastrukture, močno ogrožajo življenjski prostor vsem vrstam male divjadi. Gre torej za krčenje potencialnega življenjskega okolja, hkrati pa visoka gostota cestnega omrežja povzroča izredno velike nenaravne izgube. Populacijo poljskega zajca ogrožajo tudi številne bolezni, ki pa jih zadnja desetletja, zaradi razmeroma nizke številčnosti redkeje beležimo.

### Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja je ohranitev oziroma dvig številčnosti.

**Ukrepi in usmeritve:**

- v letu 2020 načrtujemo odvzem **184** živali poljskega zajca,
- načrtovane višine odvzema ni potrebno dosežati, navzgor pa je realizacija omejena do največ + 30 % preseganja,
- na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravljevec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča.
- lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Upravljalci lovišč naj načrtujejo in izvajajo ukrepe, ki bodo pripomogli k izboljšanju življenjskih razmer za poljskega zajca in tudi drugim vrstam male divjadi (osnovanje in vzdrževanje remiz, protiveternih pasov, grmišč in gozdnega roba, krmnih njiv, izvajanje zimskega krmljenja, intenziven lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti...).

Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev.

<b>Odstrel in izgube</b>							
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	
Skupaj odstrel in izgube	143	154	135	108	107	647	
Načrt - skupaj	267	200	200	200	195	1062	
Odstrel in izgube / načrt	53,6	77,0	67,5	54,0	54,9	60,9	
<b>Izgube in odvzem</b>							
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube	17	33	19	15	23	107	97,3
Naravne izgube	2	1	0	0	0	3	2,7
Skupaj izgube	19	34	19	15	23	110	100,0
% izgub	13,3	22,1	14,1	13,9	21,5	17,0	
Odstrel	124	120	116	93	84	537	
<b>Vzroki izgub</b>							
<b>vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
1 neznan	2					2	1,8
2 bolezen						0	0,0
4 cesta	17	33	19	14	23	106	96,4
6 zveri		1		1		2	1,8

## 4.13 Fazan (*Phasianus colchicus*)

### Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave fazana je celotno LUO.

Največja številčnost fazana je v loviščih v upravljanju lovskih družin na Dravskem polju in v zahodnem delu Slovenskih goric. Temu je glavni vzrok raba prostora, ki mu daje pečat kmetijstvo. Na teh področjih so tudi najprimernejši habitatni pogoji za načrtno upravljanje s fazanom.

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Upravljanje s fazanom v LUO je močno odvisno od dodajanja te vrste divjadi v zanj primerne habitate. Številčnost vrste je prav zaradi vlaganja fazanov iz umetne vzreje težko sledljiva.

V **preteklem petletnem obdobju** je bila skupna realizacija načrta odvzema 64 %. Skupni delež izgub je zanemarljiv in znaša manj kot 1 %.

**Lani** je bila realizacija odvzema 76 % , od načrtovanih 627 živali se jih je odvzelo 474. Evidentirane izgube so zanemarljive.

Kot že omenjeno, je odstrel odvisen pretežno od umetne vzreje oziroma vlaganj vzrejenih živali v okolje. Lani je bilo od načrtovanih 1.470 vložnih 1.553 fazanov, kar je precej manj kot leta prej.

Žal je precej napora vložnega v izboljšanje stanja naravnega fazana posredno – nezavedno, namenjenega zagotavljanju prehranske osnove za naravne plenilce (lisica, ujede), katerih številčnost se posledično dviguje, njihov vpliv na ostale vrste pa krepi.

### Ocena stanja populacije

Številčnost naravnega fazana je po naših ocenah nizka. Ocenjujemo tudi, da vlaganja fazanov iz umetne vzreje ne izboljšujejo stanja v populaciji naravnega fazana kot bi si želeli, sicer bi se na podlagi velikega števila vložnih fazanov populacija številčno krepila.

Prisotnost je tako močno odvisna od vlaganj vrste v naravno okolje, glavni omejitveni dejavnik dviga številčnosti je lisica in ostale vrste malih zveri, ki jim z »dodatno« prehransko ponudbo še povečujemo vpliv, ne samo na številčnost fazana, pač pa tudi na ostalo malo divjad in ostale prostoživeče vrste.

Fazana so zadnja desetletja močno prizadeli številni agrotehnični ukrepi, ki povzročajo krčenje remiznih površin, te pa pomenijo enega temeljnih dejavnikov ohranitve vrste. Z uporabo herbicidov, pesticidov, fungicidov in s krčenjem omejnikov, so ukrepi za ohranitev te vrste alohtone ptice neuspešni.

Trenutno stanje v okolju, primernem za to divjad je neugodno, vendar je v zadnjih letih opazen določen premik v pozitivni smeri. Ekstenzivne, okolju prijaznejše metode kmetovanja nudijo ugodnejše pogoje za ohranitev populacije.

### Prilagojeni cilj

**Cilj**, ki ga zasledujemo pri fazanu **je ohranitev vrste in postopno povečanje številčnosti**. Zastavljeni cilj je treba prvenstveno dosegati z izboljševanjem življenjskega okolja preko načrtovanih del (vzdrževanje grmišč, vzdrževanje remiz za malo divjad, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja).

### Ukrepi in usmeritve

Za leto 2020 načrtujemo **odvzem 686 živali**.

V loviščih, ki ne vlagajo fazana, načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, preseganje je dovoljeno do 30 %.

V loviščih, ki dodajajo fazana, je dovoljen maksimalen odvzem v višini 50 % od vložka. Tu načrtovane višine odvzema ni potrebno dosegati, preseganje pa ni dovoljeno.

Lovišča, ki imajo primerne pogoje in prostorske možnosti naj urejajo, vzdržujejo in širijo obseg remiznih površin ter izvajajo minimalna vlaganja. Hkrati s tem je nujno potrebno uravnavati številčnost tistih plenilcev, katere je dovoljeno loviti.

Doseljavanje, dodajanje fazana se lahko izvaja le v tistih predelih znotraj lovišča, kjer naravnega fazana ni.

Dodajanje fazana v lovišče neposredno pred lovom je prepovedano.

Določiti je potrebno lokacijo izpusta in način varovanja.

Dodajanje fazana se po predlogu upravljavcev lovišč načrtuje okvirno z letnim lovsko upravljavskim načrtom in mora upoštevati določila veljavne zakonodaje (Zakon o ohranjanju narave Ur.l.RS 56/99 (UPB 96/04); Zakon o zaščiti živali ur.l.RS 98/99 (UPB 20/04)).

Na isti površini lovišča se lov naravnega fazana praviloma vrši samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na naravnega fazana, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravlavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja.

Upravljanje številčnosti populacij malih zveri in vrst iz družine vranov, katere je dovoljeno loviti, je poglobljen ukrep za zagotovitev postavljenega cilja. Med pomembne ukrepe za ohranjanje habitatov je potrebno omeniti prepoved sežiganja nekošenih travnih površin, trstičij in krčenje grmovne podrasti z ognjem v spomladanskem času. Načrtuje naj se tudi snovanje krmnih njiv za fazana in druge vrste male divjadi, ki povečujejo ponudbo hrane v zimskem času, nudijo ustrezno kritje pozimi in v času valjenja oz. vzgoje mladičev.

Lovišča, ki načrtno upravljajo s fazanom, naj izvajajo zimsko krmljenje na krmiščih, ki jih locirajo sredi primernih remiznih površin. Z zimskim krmljenjem je potrebno pričeti pravočasno, torej že v jesenskem času. Krmišča je potrebno izdelati na način, ki preprečuje, da bi srnjad zaužila večino položene hrane.

Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazanov

<b>Odstrel in izgube</b>							
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	
Skupaj odstrel in izgube	509	411	430	444	474	2268	
Načrt - skupaj	811	757	695	656	627	3546	
Odstrel in izgube / načrt	62,8	54,3	61,9	67,7	75,6	64,0	
<b>Izgube in odvzem</b>							
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube	4	4	0	3	3	14	87,5
Naravne izgube	0	1	1	0	0	2	12,5
Skupaj izgube	4	5	1	3	3	16	100,0
% izgub	0,8	1,2	0,2	0,7	0,6	0,7	
Odstrel	505	406	429	441	471	2252	
<b>Vzroki izgub</b>							
<b>vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
1 neznan						0	0,0
2 bolezen						0	0,0
4 cesta	4	4		3	3	14	87,5
6 zveri in ujede		1	1			2	12,5



#### 4.14 Poljska jerebica (*Perdix perdix*)

##### Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave poljske jerebice je celotno LUO.

##### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Največje zanimanje za upravljanje za to vrsto kažejo upravljavci lovišč na Dravskem polju ( Polskava, Pobrežje, Rače, Starše). Za lani je ena upravljavka lovišča načrtovala vlaganje v višini 40 živali, vložili pa jih niso.

V obdobju zadnjih pet let je bil evidentiran le 1 primer odstrela. Na osnovi tega zelo težko sklepamo o dogajanju pri tej vrsti.

##### Ocena stanja populacije

Poljska jerebica je v LUO redka vrsta divjadi. Pojavlja se v redkih in posameznih kitah v izrazito ravninskem delu LUO, na Dravskem polju in v Pesniški dolini.

Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/2004) določa, da je divjad le gojena poljska jerebica (*Perdix L.*).

##### Prilagojeni cilj

**Cilj upravljanja s poljsko jerebico je ohranitev vrste** v primernem okolju LUO.

##### Ukrepi in usmeritve

Za leto 2020 načrtujemo odvzem **10 živali** v lovišču Pobrežje.

Upravljavci lovišča Pobrežje načrtujejo za leto 2020 vlaganja v višini 40 živali.

Lov poljske jerebice je z ZDLov-1 omejen samo na predhodno doseljeno divjad. Doseljevanje poljske jerebice se lahko izvaja le tam, kjer naravne jerebice ni.

Načrtuje se lahko največ 25 % vložene jerebice iz umetne vzreje, zato je načrt odvzema 10 živali usklajen z določili dolgoročnega načrta.

Načrta odvzema ni potrebno dosegati, preseganje pa ni dovoljeno.

Pomemben je odvzem lovnih vrst naravnih plenilcev, predvsem malih zveri in sive vrane.

Varovanje potencialnih eko celic vrste, ohranjanje življenjskih pogojev, ter omejevanje oz. kontrola uporabe kemičnih sredstev, kolikor je to mogoče.

Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice.

<b>Odstrel in izgube</b>							
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>skupaj</b>	
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	1	0	1	
Načrt - skupaj	30	10	10	10	10	70	
Odstrel in izgube / načrt	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	1,4	
<b>Izgube in odvzem</b>							
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube	0	0	0	0	0	0	
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	
Skupaj izgube	0	0	0	0	0	0	
% izgub				0		0	
Odstrel	0	0	0	1	0	1	

## 4.15 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

### Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave rase mlakarice je celotno LUO.

Številčnost rase mlakarice, oziroma posledično višina odvzema je odvisna od večjih vodnih površin. Največja številčnost je v loviščih v upravljanju lovskih družin, ki ležijo neposredno ob rekah Dravi in Pesnici, ter ob večjih stoječih vodah (perniška in požeška akumulacija).

### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

V preteklem petletnem obdobju je bil skupni načrt realiziran v višini 74 %.

Realizacija načrtovanega odvzema za leto 2019 je bila 88 %, od načrtovanih 350 živali je bilo odvzetih 307 živali. Evidentiranih izgub je bilo malo – 3 živali.

### Ocena stanja populacije

Številčnost rase mlakarice v LUO je stabilna, kar je posledica dobre prilagojenosti vrste na njeno življenjsko okolje. Glede na stanje v populaciji ocenjujemo, da je zdravstveno stanje rase mlakarice odlično. Medvrstni vpliv je delno zaznaven z ostalimi (zavarovanimi) obvodnimi pticami.

### Prilagojeni cilji

**Cilj upravljanja z raco mlakarico je ohranitev obstoječe številčnosti.**

### Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema v letu 2020 je **360** rac mlakaric.

Dodajanje rac na naravne vodotoke ni dovoljeno.

Načrtovan odzem rase mlakarice je dovoljeno preseirati za 30%, višine načrta odvzema pa ni potrebno dosežati.

Lov na raco mlakarico na posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000) in območjih naravnih vrednot mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje in so priloga Območnega lovsko upravljavskega načrta za LUO za obdobje 2011 - 2020. To konkretno pomeni:

Naravna vrednota	Usmeritev - omejitve
Perniško jezero	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12.
Komarnik	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12.
Medvedce	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12. Omejitev lova – buffer 250 m okrog območja naravne vrednote za lov na mlakarico med 01.09. - 01.12.

Lov na raco mlakarico se zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjenjem na zgoraj navedenih vodah, omeji na največ dva dni na teden, ki jih enotno (isti dnevi) določijo upravljavci lovišč skupaj z OZUL.

Kljub določili iz prejšnjega odstavka se upravljavcema lovišča LD Pernica in LD Lenart dovoli izvedbo tradicionalnega lova na raco mlakarico prvo nedeljo v mesecu Septembru (6.9.2020) in upravljavcu lovišča LD Pernica tudi drugo nedeljo v mesecu Septembru (13.9.2020) v zameno za opustitev lova v soboto pred to nedeljo.

Na lokacijah zavarovanih območij:

- Krajinski park Rački ribniki-Požeg (ID 657)
- Rački ribniki (Naravni spomenik) (ID 674)
- Rače-Turnovi ribniki (Naravni spomenik) (ID 672)
- Požeg-vodna akumulacija (Naravni spomenik) (ID670)

velja celoletna prepoved lova, preganjanja in uničevanja prostoživečih vrst ptic.

Priporočljivo je sodelovanje med lovišči in upravljavci vodnih površin pri usklajevanju posegov v prostor. Potrebno je skrbeti za ohranitev ustreznih biotopov za vodno in obvodno perjad: zamočvirjenih površin-mokrišč in obraslih obrežij rek in jezer.

Čiščenje obrežij potokov, rek in jezer, se ne sme izvajati v času gnezdenja v mesecu marcu in aprilu.

Preglednica 4.14: Analiza odvzema race mlakarice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	292	294	262	279	307	1434	
Načrt - skupaj	400	400	400	389	350	1939	
Odstrel in izgube / načrt	73,0	73,5	65,5	71,7	87,7	74,0	
Izgube in odvzem							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
Nenaravne izgube	2	4	3	1	3	13	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	2	4	3	1	3	13	100,0
% izgub	0,7	1,4	1,1	0,4	1,0	0,9	
Odstrel	290	290	259	278	304	1421	
Vzroki izgub							
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj	%
1 neznan					1	1	7,7
4 cesta	2	4	3	1	2	12	92,3

#### 4.16 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

##### Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave srake, šoje in sive vrane je celotno LUO.

Prisotnost in s tem povezano upravljanje z lovnimi pticami je opredeljeno v vseh loviščih LUO, intenzivnejši je pristop v kmetijsko urbani krajini.

##### Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Realizacija načrtovanih ukrepov v populacije lovnih vrst ptic iz družine vranov v LUO je zadovoljiva, še posebej je potrebno izpostaviti odvzem sive vrane. Trend naraščanja odstrela je konstanten, razen v letu 2018, ko smo zabeležili manjši padec v številčni realizaciji načrtovanega odvzema. V lanskem letu 2019 je bil odvzem nad realizacijo preteklega leta (odvzetih je bilo 1.534 živali). Realizacija zastavljenega načrta je bila lani 106 % in je tudi posledica izdane odločbe MKGP za izredni poseg v populacijo s podaljšanjem lovne dobe.

Upravljanje s populacijo sivo vrane je problematično, saj njena številčnost še vedno narašča, s tem pa je vpliv vrste v okolju dostikrat negativno izražen. Pogosto beležimo škode na nepremičninah, kmetijskih kulturah in objektih, populacijah živalskih vrst in celo na človeku. Rast populacije je nedvomno pogojena z biologijo vrste in porušenim razmerjem v odnosu do prehranskih virov. Ponudba organskih odpadkov v okolju je precej odvisna od človekovega vpliva in se izraža na rasti populacije sive vrane.

V preteklih letih se je obravnavalo kar nekaj primerov škod po sivi vrani na nelovnih površinah (silosi krme, bale, stanovanjski objekti, intenzivni sadovnjaki, nasadi orehov,...), kakor tudi na lovnih površinah.

V veliko pomoč upravljavcem lovišč v lanskem letu je bila s strani MKGP izdana odločba za izredni poseg v populacijo s podaljšanjem lovne dobe do konca meseca maja. To je zagotovo imelo pozitivne rezultate pri omejevanju nastankov škod na posevkih žit in koruze. Možnosti izrednega posega so se upravljavci

poslužili in v mesecih marec, april in maj, ter v tem obdobju realizirali dobro četrtino (27 %) odvzema.

Odvzem ptic iz družine vranov v letu 2019:

- sraka: 20 živali (57 % realizacija)
- šoja: 64 živali (118 % realizacija)
- siva vrana: 1.534 živali (106 % realizacija)

### **Ocena stanja populacije**

Vse navedene vrste ptic so v LUO številčno dobro zastopane, še posebej siva vrana. Prisotnost posamezne vrste je odvisna predvsem od prehranskih virov, zato je gostota precej višja v nižinskih predelih lovišč, v urbanih okoljih v okolici komunalnih odlagališč. Medtem ko je številčnost šoje in srake dokaj dobro usklajena z okoljem, pa je stanje v populaciji sive vrane zaskrbljujoče. Njen vpliv v življenjskem okolju je v zadnjih letih naraščajoč, predvsem zaradi obilice organskih odpadkov in prepovedi zastrupljanja, kar je nekoč veljalo kot ukrep uravnavanja številčnosti vrste. Zadnja leta povzroča siva vrana vse več škod na posevkih žit, koruze, sadnem drevju in povrtninah (zelju, solati, ...). Vsa leta je moč zasledovati tudi evidentiranje škod na nelovnih površinah.

Smatramo, da je negativen vpliv sive vrane, ki se kaže na škodah na posevkih koruze v obdobju lovopusta izrazito prisoten v loviščih z realizacijo načrta nad 100 % in v loviščih, ki so lani dosti odvzema realizirale v mesecih marec, april in maj (Benedikt, Cigonca, Dobrava v Slov.goricah, Duplek, Jakob, Kamnica, Laporje, Lenart v Slovenskih goricah, Paloma – Sladki vrh, Pernica, Pesnica-Jarenina, Pobrežje, Rače, Starše, Sveti Jurij-Jurovski dol, Šentilj v Slovenskih goricah, Velka in Voličina). Gre za večino lovišč znotraj LUO (18 od 23). Omenjeni upravljavci lovišč so se v letu 2019 poslužili možnosti izrednega odstrela na lovnih površinah izven lovne dobe (marec, april in maj) in takrat realizirali kar 27% odvzema (odvzetih 417 od skupno 1.534 osebkov sivih vran). Menimo, da so s tem bistveno pripomogli k zmanjšanju škodnih dogodkov medtem, ko na samo številčnost vrste verjetno niso vplivali bistveno.

Ocenjujemo, da je imel ukrep podaljšanja lovne dobe pozitiven učinek in je pripomogel k zmanjšanju škod po sivih vranah v pomladanskem obdobju setve in kalitve koruze in drugih poljščin, kakor tudi na zmanjšanje drugih škod povezanih s sivimi vranami.

Ekološki pomen šoje je izjemno pomemben, saj s svojim načinom prehranjevanja raznaša semena gozdnega drevja in s tem bogati naravno pestrost različnih ekosistemov. Zdravstveno stanje populacij navedenih ptic je zadovoljivo. Močno je izražena med vrstna konkurenca med sivo vrano in ostalimi vrstami v okolju. Predvsem je potrebno izpostaviti njen vpliv na ptice pevke, poljsko divjad in različne zavarovane ter ogrožene živalske vrste.

### **Prilagojeni cilji**

**Cilj je zmanjšanje številčnosti sive vrane, ohranitev številčnosti srake in šoje.**

### **Ukrepi in usmeritve**

V letu 2020 načrtujemo odvzem: **35** srak, **60** šoj, **1.490** sivih vran.

Dopustna odstopanja v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO za sivo vrano je po višini navzdol do – 30 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema.

Izvajanje načrta odstrela sive vrane je opredeljen kot ukrep varstva divjadi.

Načrta odvzema srake in šoje ni potrebno dosežati, preseganje pa ni dovoljeno, razen v primerih, ko bi vrsti povzročali občutno škodo na človekovem premoženju.

Upravljavce lovišč opozarjamo, da je prenizka realizacija načrtovanega odvzema sivih vran lahko razlog za njihovo krivdno in s tem odškodninsko odgovornost.

V primeru potrebe regulacije številčnosti in predvsem odvrčanja sivih vran na spomladanskih posevkih poljščin, naj OZUL v imenu skupine upravljavcev lovišč, ki se s tovrstnimi težavami srečujejo, vložijo enotno vlogo za izredni odstrel osebkov izven lovne dobe.

Upravljavci lovišč so dolžni obravnavati škode od vseh vrst divjadi, saj so odgovorni za ocenitev in povrnitev škode, tudi tiste, ki jo povzročajo lovne vrste ptic.

Upravljavci lovišč so se dolžni držati vseh izdanih odločb s strani pristojnih organov, katere se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju s sivo vrano.

Pri upravljanju s sivo vrano se tudi smiselno upoštevajo določila »**Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji**«.

Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i.

**odvračalni odstrel.** Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljavcev lovišč na področjih z večjimi škodami.

Ciljno zasnovan odvračalni odstrel bi ob minimalnih izgubah osebkov, zelo učinkovito odvrčal sivo vrano s škodnih področij. Da bo odvračalni odstrel maksimalno učinkovit, ga je potrebno izvajati na ciljno usmerjen način, in sicer:

- izvajalec odvračalnega odstrela naj se nahaja na škodni površini oziroma v njeni neposredni bližini,
- izvajalec naj strelja z mesta, ki je dobro vidno (sive vrane bodo na ta način hitro razvile znanje, da se je določenih površin treba izogibati).

Odvračalni odstrel naj se izvaja v času lovne dobe na lovni površini. Kljub določilom Akcijskega načrta za reševanje problemov, višine odvračalnega odstrela sivih vran z letnim načrtom LUO za posamezna lovišča posebej ne določamo, temveč je število odzema za namene odvračalnega odstrela, vključeno v osnovni načrt odzema. V primeru realizacije osnovno načrtovanega odzema sivih vran za posamezno lovišče do 2 - kratne višine osnovnega načrta, upravljavec lovišča lahko zaprosi za dovoljenje za izredni poseg.

Izvajanje odvračalnega odstrela izven lovne dobe na lovni površini po določenih veljavne zakonodaje ni dovoljeno, lahko pa se dovoli izredni poseg (42. člen ZDLov-1).

Izvajanje odvračalnega odstrela v času lovne dobe in izven lovne dobe na nelovni površini ni dovoljeno posegati. V primeru pojavljanja večjih težav s sivimi vranami se na podlagi obstoječe zakonodaje lahko izda odločba za izredni poseg v populacijo sive vrane, bodisi v lovni dobi, bodisi izven nje.

V primeru povzročanja škod od sive vrane na majhnem področju (tudi nelovne površine) se o tem ustno ali pisno obvesti IRSKGLR. Pristojni lovski inšpektor opravi ogled in v primeru upravičenega posega na način, da se odstrani posamezne osebeke sivih vran, lahko odredi le to.

Za preprečitev nastanka škod na silažnih balah je le te potrebno prekriti s ponjavo.

Preglednica 4.15: Analiza odzema srak, šoj, sivih vran

<b>Odstrel in izgube</b>							
<b>Starostna in spolna kategorija/leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	
Sraka - odstrel in izgube	12	12	21	13	20	78	
Načrt - skupaj	29	24	24	34	35	146	
Odstrel in izgube / načrt	41,4	50,0	87,5	38,2	57,1	53,4	
Šoja - odstrel in izgube	21	30	44	39	64	198	
Načrt - skupaj	40	32	32	48	54	206	
Odstrel in izgube / načrt	52,5	93,8	137,5	81,3	118,5	96,1	
Siva vrana - odstrel in izgube	1.098	1.547	1.579	1.378	1.534	7.136	
Načrt - skupaj	1.340	1.285	1.460	1.500	1.440	7.025	
Odstrel in izgube / načrt	81,9	120,4	108,2	91,9	106,5	101,6	
<b>Izgube in odvzem</b>							
<b>Kategorija / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
Nenaravne izgube					1	1	100,0
Naravne izgube						0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	0	1	1	100,0
% izgub	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	
Čisti odstrel	1.131	1.589	1.644	1.430	1.617	7.411	
<b>Vzroki izgub</b>							
<b>Vzrok / leto</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>Skupaj</b>	<b>%</b>
1 neznan					1	1	100,0

#### **4.17 Nutrija (*Myocastor coypus*)**

Je vrsta divjadi, ki smo jo doslej v LUO zasledili v letu 2009, ko se je v LD Paloma – Sladki vrh odvzelo 5 živali. Kasneje vrste ni bilo zaslediti več.

##### **Prilagojeni cilji**

Prisotnost nutrije v LUO ni zaželena.

##### **Ukrepi in usmeritve**

Ob morebitni prisotnosti nutrije v LUO, se dovoljuje neomejen lov na to vrsto divjadi.

#### **4.18 Rakunasti pes (*Nyctereutes procyonoides*)**

Je vrsta divjadi, ki smo jo z odvzem leta 2015 prvič zasledili v LUO. Na območju lovišča LD Duplek je bila meseca marca 2015 najdena povežena žival. Sicer ni drugih znakov prisotnosti vrste v LUO.

##### **Prilagojeni cilj**

Prisotnost rakunastega psa v LUO ni zaželena.

##### **Ukrepi in usmeritve**

Ob morebitni prisotnosti rakunastega psa v LUO, se dovoljuje neomejen lov na to vrsto divjadi.

#### **4.19 Šakal (*Canis aureus*)**

##### **Prostorski okvir obravnave – ekološke enote**

Prostorski okvir obravnave šakala je celotno območje LUO.

##### **Analiza preteklega upravljanja**

V letu 2015 sta bili iz LUO odvzeti dve živali in sicer z odstrelom v mesecu januarju 1 samec na območju LD Lenart v Slov. goricah in povoz na cesti v mesecu juliju 1 samica na območju LD Pernica.

V letu 2016 je bil v mesecu februarju povežen samec v lovišču LD Cigonca.

V letu 2017 je bilo po podatkih monitoringa (podatki iz aplikacije LZS), ki ga izvajajo upravljavci lovišč, zabeleženo na območju LUO 40 raznih primerov opažanja prisotnosti šakala. Od tega je bilo mrtvih živali oz. njihovih delov 3 primeri, neposredna opažanja živali 19 primerov, posredni viri 3, opažene sledi 3 primeri in 12 primerov spontanega oglašanja.

V letu 2018 odvzem ni bil zabeležen, je pa po poročanju upravljavcev lovišč bilo med izvajanjem skupnih lovov in sicer opaziti prisotnost vrste.

V lanskem letu 2019 ni uradnih podatkov o odvzemu vrste.

##### **Ocena stanja populacije**

Oceno stanja povzemamo po Končnem poročilu projekta CRP Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP), dopolnjeno z aktualnimi podatki monitoringa šakala po metodologiji CRP (za obdobje 11/2016 do 2/2020).

Do sedaj zbrani podatki kažejo, da je postal šakal razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa, reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko, vse pogosteje pa tudi drugje po Sloveniji. Za populacije šakalov na teh območjih je še vedno značilno, da so praviloma sestavljene iz

manjšega števila teritorialnih družin oziroma skupin. Od tu se posamezne živali odseljujejo v ostala območja v Sloveniji, kjer se večinoma pojavljajo samotarske teritorialne ali pa klateške živali.

Zbrani podatki in rezultati monitoringa jasno kažejo, da se šakal v Sloveniji v zadnjih 20-ih letih prostorsko in številčno hitro širi. Širjenje in populacijska rast je še posebej intenzivna v zadnjih desetih letih, ko je vrsta z reproduktivnimi pari poselila znaten del zanjo primerne prostora. Na osnovi populacijske dinamike, prostorskega pojavljanja in širjenja lahko tudi v Sloveniji šakala opredelimo kot vrsto z ugodnim populacijskim statusom. Podatki o populacijski dinamiki kažejo, da je populacija vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter ekspanzije predvsem v njej najbolj primernem življenjskem prostoru, tj. v agrarni krajini in krajini z intenzivnejšim vplivom človeka.

Upošteva zbrane podatke o številu območij z zaznano prisotnostjo teritorialnih šakalov, je bila v letu 2018 podana groba ocena, da je v Sloveniji prisotnih 750 – 1.000 teritorialnih šakalov. Poleg teh se v populaciji pojavljajo še ne-teritorialni osebkovi oz. dispergerji. V okviru sistematičnega monitoringa je bila zaznana prisotnost šakalov, ki jih ne moremo opredeliti kot teritorialne, še v dodatnih 92-ih območjih. Upoštevajoč število potencialnih teritorialnih parov oziroma skupin šakalov je bilo v Sloveniji v letu 2018 še 150 do 300 dispergerjev, torej živali, ki zapustijo rodni trop v iskanju lastnega teritorija in spolnega partnerja. Skupna ocena številčnosti šakalov, ki je relevantna za potrebe upravljanja z vrsto (predvsem načrtovanje odvzema) za leto 2018 je torej znašala okrog 900 do 1.300 osebkov. Glede na preteklo hitro številčno in prostorsko širjenje populacije ter aktualne podatke monitoringa, je številčnost šakala v Sloveniji v letu 2020 še nekoliko višja kot znaša ocena za leto 2018. Upošteva preteklo populacijsko dinamiko in dejstvo, da šakali še niso vzpostavili teritorijev na vseh habitatno primernih območjih v Sloveniji, pričakujemo težnjo k prihodnji nadaljnji rasti populacije.

Prisotnost šakala v LUO je po navedbah upravljavcev lovišč in po podatkih uradnega monitoringa po metodologiji CRP (11/2016 – 2/2020), potrjena na območju 18 lovišč znotraj LUO (vseh lovišč je 23). Različni znaki prisotnosti so bili tako zabeleženi na območju lovišč: Cigonca - 5, Dobrava v Slovenskih goricah - 5, Duplex - 8, Jakob - 6, Kamnica - 3, Košaki-Malečnik - 3, Laporje - 30, Lenart v Slovenskih goricah - 1, Paloma-Sladki vrh - 4, Pernica - 2, Pobrežje - 10, Polskava - 16, Rače - 11, Starše - 4, Sveti Jurij-Jurovski dol - 6, Šentilj v Slovenskih goricah - 19 in Voličina - 6. Skupno je bilo tako v omenjenem obdobju evidentiranih 139 različnih vrst opažanj. Prevladujejo neposredna opažanja in spontano oglašanje.

Iz uradnih evidenc odstrela in izgub pri srnjadi v zadnjih petih letih je praktično nemogoče izluščiti morebitnega povzročitelja šakala. V omenjenem obdobju so na nivoju LUO evidentirani le tri primeri izgub, kjer je kot vzrok izgube navedena zver oziroma ujeda.

Obseg škod, ki jih je povzročil šakal na rejnih živalih na območju Slovensko goriškega LUO je relativno majhen. Tako sta bila v letu 2016 obravnavana dva primera prijave škode po šakalih (1 x na perjadi in 1 x na drobnici). V letih 2017 in 2018 ni bilo prijavljenih primerov medtem, ko smo lani (2019) obravnavali tri primere škod po šakalih na drobnici. V kar nekaj primerih (5) v zadnjih letih, pa se ni dalo nedvoumno dokazati, da je povzročitelj šakal. Kljub temu, da so oškodovanci zatrjevali, da gre škodo pripisati tej vrsti. Teh primerov seveda ne gre za šteti med primere škod po šakalih.

Ob povečevanju številčnosti in prostorskim širjenjem šakala v LUO lahko pričakujemo naraščanje vplivov vrste na zoocenozo (predvsem vpliv na plenske vrste) in povečano število konfliktnih situacij zaradi plenjenja domačih/rejnih živali.

### **Cili upravljanja**

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov. Skladno s tem je cilj upravljanja s šakalom na nivoju Slovenije ohranjanje obstoječe številčnosti in območja razširjenosti.

Podrejeno cilju, ki nam ga pri upravljanju šakala v Sloveniji nalaga habitatna direktiva pri upravljanju šakala zasledujemo cilj zmanjšanja vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. V ta namen želimo omejiti nadaljnje naraščanje številčnosti in prostorsko širjenje šakala.

### **Ukrepi in usmeritve**

Upravljanje temelji na dveh temeljnih ukrepih: 1. monitoring stanja populacije, 2. odvzem osebkov.

#### **Monitoring populacije:**

Nadaljevanje monitoringa stanja populacije, ki je bil vzpostavljen v okviru CRP. Cilj monitoringa je predvsem

oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljalci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,
- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

#### **Odvzem osebkov:**

Načrtovanje odvzema z namenom omejevanja rasti populacije in nadaljnjega prostorskega širjenja, zmanjšanja vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih zmanjšanja škod ter s tem povezanih konfliktov.

1. 5. 2020 stopi v veljavo spremenjena priloga 1 spremenjene »Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19)«, iz katere je šakal brisan kot zavarovana živalska vrsta.

Skladno z določili »Uredbe o spremembi in dopolnitvah določitvi divjadi in lovni dob (Ur. l. RS, št. 81/14)« se šakal lahko lovi od 1. julija do 15. marca (naslednjega leta).

Osnova za številčno načrtovanje odvzema šakala v Sloveniji in na nivoju LUO je metodologija CRP, ki za izračun višine odvzema upošteva površino območja, habitatno primernost prostora za šakala in podatke monitoringa v obdobju od 11/2016 do 2/2020. Odvzem po navedeni metodologiji smo prilagodili, tako da smo upoštevali rast populacije, pri čemer skupen načrtovan odvzem na nivoju Slovenije ne presega skupnega odvzema po metodologiji CRP za več kot 20 %. Pri načrtovanju odvzema na nivoju LUO smo kot izhodišče upoštevali metodologijo CRP in priporočene vrednosti korigirali glede na ostale kazalnike stanja populacije šakala v LUO. Načrtovan odvzem ne ogroža ugodnega stanja populacije.

#### ***V letu 2020 načrtujemo odvzem 20 šakalov.***

Odvzem se načrtuje na nivoju LUO.

V posameznem lovišču lahko odvzem znaša največ 2 šakala na zaključenih 1.000 ha lovne površine. V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombe naj se zabeleži ocenjena starost (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

V loviščih, katerih upravljalci niso sodelovali pri monitoringu šakala (Črešnjevce, Pesnica-Jarenina, Velka, Sveta Ana, Benedikt (slika 7)), se lahko izvrši največ 20 % odstotkov (4 živali) načrtovanega odvzema v LUO.

Po 1. 11. 2020 se nerealizirani del načrtovanega odvzema sprost za vsa lovišča v LUO.

#### ***Dopustna odstopanja:***

Načrtovanega odvzema šakala ni treba dosegati, preseganje ni dovoljeno.

Preseganje načrtovanega odvzema, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub ali drugih objektivnih razlogov po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne šteje kot kršitev določil načrta.

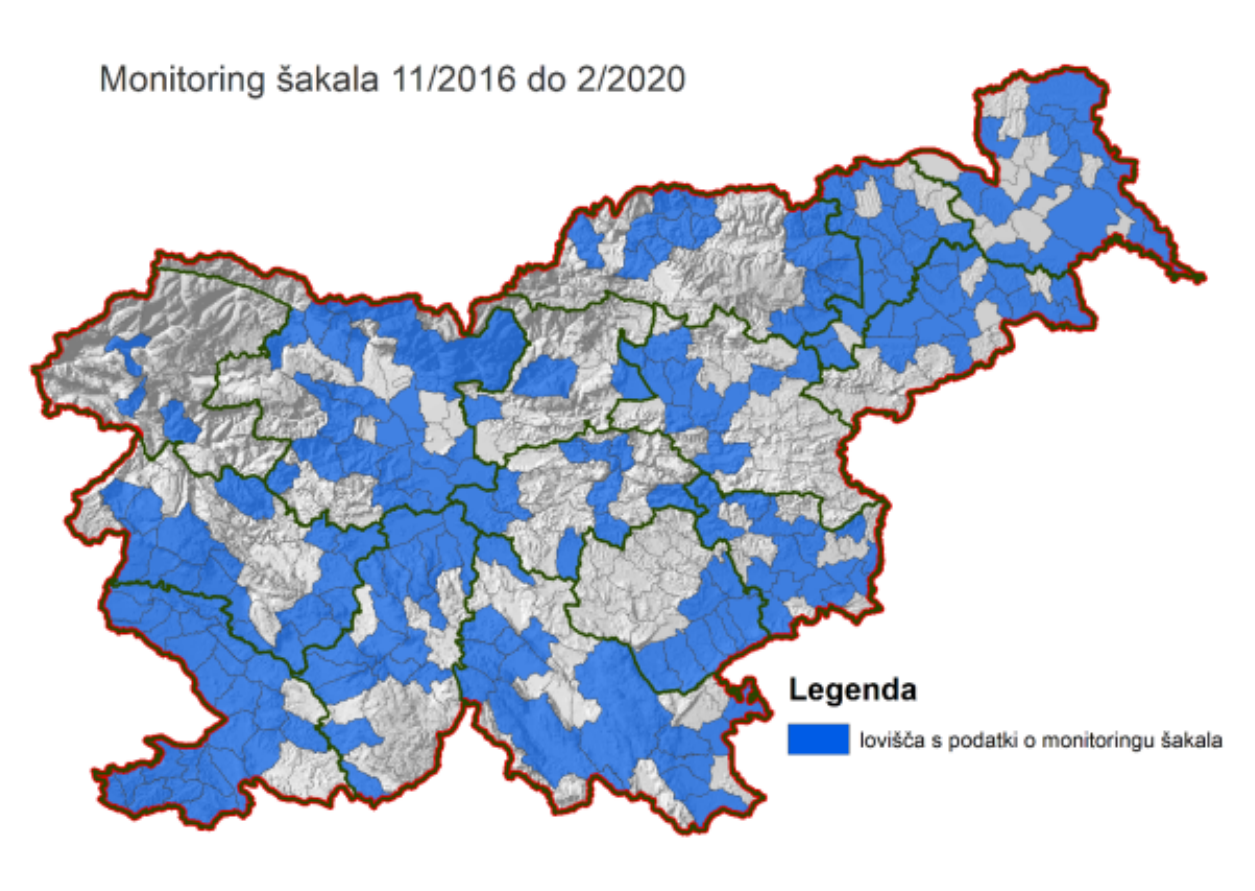
Za vsakega odvzetega šakala, je potrebno Komisiji za oceno odstrela in izgub v LUO predložiti okuhano in primerno očiščeno lobanjo **ali** fotografijo z datumom **ali** zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

**Upravljalci lovišč so dolžni sprotno (najkasneje v 48 urah) javljati odvzem vsakega šakala.** Javljanje naj poteka preko elektronskega sporočila na sedež Lovske zveze Maribor ( [lovskazveza.maribor@siol.net](mailto:lovskazveza.maribor@siol.net) ). Strokovna služba v nadaljevanju obvešča Zavod za gozdove - načrtovalca in ob doseganju skupne kvote vse upravljalce lovišč na območju LUO ter lovsko inšpekcijo.

Izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal po 1. 5. 2020 bo še vedno opravljala država (MKGP) v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (ki je v postopku sprejema v



Državnem zboru RS), in sicer v prehodnem obdobju treh let, ne glede na odškodninsko odgovornost v skladu s predpisi o divjadi in lovstvu. Škodo bo ocenjeval ZGS.



Slika 7: Lovišča s podatki o monitoringu šakala (november 2016 do februar 2020)

#### 4.20 Načrt dodajanja divjadi

Upravljavci lovišč v letu 2020 načrtujejo z namenom izvajanja lova ter ohranitve naravnih populacij dodati 1.610 fazanov, 40 poljskih jerebic iz umetne vzreje in 10 rac mlakaric.

Usmeritve za dodajanje so opisane pri vsaki vrsti posebej.

Način vlaganja iz umetne vzreje je pogojen z določili lovske etike, ter spoštovanjem določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 (31/2000 - popr.), 110/2002, 119/2002, 41/2004) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje vitalne in zdrave divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99).

Preglednica 4.16: Vlaganje divjadi in ostalih vrst 2020

lovišče	fazan	poljska jerebica	raca mlakarica
ČREŠNJEVEC	110		
DOBRAVA V SLOVENSKIH GORICAH	60		
DUPLEK	250		
JAKOB	30		
KUNGOTA	100		
LENART V SLOVENSKIH GORICAH	20		
PALOMA - SLADKI VRH	40		
PERNICA	70		
POBREŽJE	100	40	
POLSKAVA	600		
RAČE	100		
STARŠE	50		
ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH	30		
VELKA	50		10
<b>Skupaj LUO</b>	<b>1.610</b>	<b>40</b>	<b>10</b>

Vsi upravljavci lovišč so dolžni pred vlaganji divjadi zagotoviti za njih ustrezno bivalno okolje in prehranske pogoje. Dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če lovišča za izboljšanje življenjskih razmer ne zagotovijo ustreznih pogojev, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi. Vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom so prepovedana.

## 5 EVIDENCE

Izdelava načrta je potekala v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanju z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/2010) in usmeritev iz lovsko upravljavskega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje (2011 – 2020). Podatki o odvzemu so bili zbrani v skladu s Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Ur.l. RS, št. 120/2005). Obseg opravljenih del za leto 2019 in načrt za leto 2020 ter drugi podatki so bili pridobljeni iz letnih načrtov lovišč za lovišča v LUO. Podatki o odvzemu v letu 2019 so bili v elektronski obliki posredovani prek spletne aplikacije Lisjak. Podatki so bili oddani pravočasno do 10.2.2020.

Za prizadevnost pri oddaji letošnjih podatkov gre vsem upravljavcem lovišč in vodstvu SOZUL izraziti priznanje in zahvalo.

### Izhodišča za izdelavo LLUN v letu 2021:

Pridobivanje podatkov za LLUN za leto 2021 bo predvidoma podobno kot v preteklem letu. Njihovo zbiranje bo potekalo v skladu z zgoraj omenjenima pravilnikoma ter morebitnimi spremembami in dopolnili.

Pregled odstrela in izgub divjadi v loviščih od 1.1. 2020 do 31.12. 2020 mora biti opravljen najkasneje do 31.1. 2021. Komisija za pregled odstrela in izgub divjadi mora biti ena za celotno LUO. Član komisije je tudi predstavnik ZGS, ki ob končanem pregledu v posameznem lovišču na zahtevo dobi kopijo seznama odvzema in izgub divjadi in kategorizacijskega zapisnika. Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za **srnjad, jelenjad in damjaka**: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce, ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice,
- za **divjega prašiča**: za oba spola zadostuje leva sp. čeljustnica skupaj z desnimi sekalci, ki je lahko odrezana za zadnjim meljakom, za odraslega merjasca tudi trofejo (brusilci in čekani),
- za **gamsa**: trofeja pri obeh spolih,
- za **malo divjad**: evidenčno knjigo odvzema male divjadi,
- za **šakala**: poleg evidenčne knjige še fotografija z datumom odvzema **ali** lobanja šakala **ali** zapisnik veterinarsko-higienske službe (v primeru izgube)

### Evidenčna knjiga:

Samo redni vpis v evidenčno knjigo brez materialnega dokaza se ne upošteva. Kot materialni dokaz se lahko predloži zapisnik komisije za ocenjevanje odstrela in izgub posameznega upravljavca lovišča, zapisnik pristojnih javnih služb in državnih organov – Veterinarsko higienska služba, Policija, fotografija z datumom odvzema, trofejni list (lovski gost), ipd., ki jih komisija lahko upošteva kot materialni dokaz odvzema. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom raziskav divjadi. Morebitno nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje vpisan vsak izločen kos, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »visoki« divjadi še po starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Za odstreljeni del populacije posameznih vrst visoke divjadi je potrebno za vsako starostno kategorijo izračunati povprečno biološko telesno maso (z glavo, trofejo, nogami, a iztrebljeno) na dve decimalki natančno (npr. srnjad, moški mladiči, povprečna telesna masa vseh uplenjenih v lovišču v zadnjem lovskem letu - 9,72 kg, ...), pri dve in večletnih srnjakih in jelenih je potrebno izračunati tudi povprečno maso suhega rogovja vseh odvzetih v lovišču za preteklo lovsko leto. Voditi je potrebno tudi evidenco transportnih telesnih mas in geokoordinate odvzema za visoko divjad.

### Letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom:

Do 10. 2. 2021 morajo lovišča posredovati ZGS letne načrte gospodarjenja z divjadjo za leto 2020 (realizacija), in preliminarne načrte za leto 2021. Načrte je skladno z dogovorom med ZGS in LZS možno posredovati tudi po elektronski poti, s pomočjo aplikacije LISJAK.

Upravljalke lovišč opozarjamo na dosledno izpolnjevanje letnih načrtov lovišč, saj so osnova za LLUN. Nujno je potrebno navesti konkretne lokacije posegov v okolje v obliki katastrskih občin in parcelnih števil. Upoštevajo naj tudi pripombe, ki jih bomo pripisali k posameznim načrtom lovišč. Več pozornosti naj upravljavci lovišč posvetijo tudi zasledovanju trenda številčnosti in prostorske prisotnosti posameznih vrst

divjadi, saj lahko na podlagi teh podatkov, k izboljšanju življenjskih pogojev divjadi pripomorejo tudi posamezni ukrepi oz. režim gospodarjenja z gozdovi.

Za uspešno realizacijo LLUN je potrebno v tekočem letu (predvidoma sredina novembra) opraviti usklajevalni sestanek s pregledom realizacije načrta odzema do 1. 11. 2020.

Usklajevalni sestanek med ZGS in Območnim združenjem upravljavcev lovišč v LUO, na katerem se uskladi odvzem lovnih vrst ter dela v loviščih na nivoju LUO in/ali po loviščih se skliče najpozneje do sredine marca prihodnjega leta. Po potrebi se lahko izven načrtovanega skliče tudi več usklajevalnih sestankov.

S Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10) je v 89. členu v okviru kvot letnega načrta LUO dovoljena tudi možnost sprememb načrtovane razdelitve odzema divjadi po loviščih (prerazporeditev). Spremembe načrtovane razdelitve so mogoče le do 15. novembra in sicer za vrste z velikim arealom gibanja (navadni jelen, damjak, muflon, divji prašič).

Sestavil:

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.

višji sodelavec I

Odsek za lovsko načrtovanje

Vodja ZGS OE Maribor:  
mag. Jožef MRAKIČ, univ. dipl. inž. gozd.



## **6 PRILOGE NAČRTA**

1. Seznam krmišč za divjad v letu 2020
2. Zapisnik usklajevalnega sestanka z OZUL-om z dne 26. 2. 2020
3. Zapisnik 1. dopisne seje strokovnega sveta OE Maribor z dne 18.3.2020
4. Vabilo na podajo pripomb na osnutek letnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2020
5. Zapisnik javne predstavitve oziroma obravnave pripomb na osnutek letnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2020
6. Zapisnik 3. dopisne seje Sveta OE Maribor z dne 2.4.2020

## Priloga 1: Seznam krmišč za divjad v letu 2020

Zap. št.	lovišče	K.O.	Parcela	Krajevno ime	Divjad	Namen	ŽSP
1	BENEDIKT	BENEDIKT 520	266/3	Bebedikt	zveri	privabljalno	da
2	BENEDIKT	BENEDIKT 520	357/2	Benedikt	zveri	privabljalno	da
3	BENEDIKT	DRVANJA 516	736/1	Benedikt	zveri	privabljalno	da
4	BENEDIKT	OSEK 538	26/1	Osek	zveri	privabljalno	da
5	BENEDIKT	DRVANJA 516	636	Ročica	zveri	privabljalno	da
6	BENEDIKT	DRVANJA 516	636	Ročica	zveri	privabljalno	da
7	CIGONCA	CIGONCA 766	390/19	Pri železnici	zveri	privabljalno	da
8	DOBRAVA V SLO. GORICAH	OSEK 538	694/2	Mrhovišče ob potoku Ploj	zveri	privabljalno	da
9	DOBRAVA V SLO. GORICAH	COGETINCI 540	32	Mrhovišče pri Klokečevi njivi	zveri	privabljalno	da
10	DOBRAVA V SLO. GORICAH	CERKVENJAK 541	578/3	Mrhovišče pri oboři	zveri	privabljalno	da
11	DOBRAVA V SLO. GORICAH	OSEK 538	858	Mrhovišče pri Poličevi njivi	zveri	privabljalno	da
12	DOBRAVA V SLO. GORICAH	COGETINCI 540	744	Mrhovišče v boštjanovi rudi	zveri	privabljalno	da
13	JAKOB	ROČICA 571	198/3	Ročica - pod Perkom	zveri	privabljalno	da
14	KAMNICA	MORSKI JAREK 621	808/1	Gert-Hrastnik	zveri	privabljalno	da
15	KAMNICA	ŠOBER 622	101	Hajnž-Pokomi	zveri	privabljalno	da
16	KAMNICA	KAMNICA 636	314/2	Perko	zveri	privabljalno	da
17	KAMNICA	ŠOBER 622	12	Raner	zveri	privabljalno	da
18	KOSAKI - MALEČNIK	CELESTRINA 649	227/1	Celestrina	zveri	privabljalno	da
19	LAPORJE	BREZJE PRI POLJČANAH 778	540/2	Brezje - ribnik Babšek	zveri	privabljalno	da
20	LAPORJE	HOŠNICA 768	820/8	Brezje (Mejavšek)	zveri	privabljalno	da
21	LAPORJE	CIGONCA 766	390/31	Laporje (Štimecove smrečke)	zveri	privabljalno	da
22	LAPORJE	ŽABLJEK 767	437	Ličenca (pri ribniku)	zveri	privabljalno	da
23	LAPORJE	LUŠEČKA VAS 781	737	Lušečka vas (Mali)	zveri	privabljalno	da
24	LAPORJE	BREZJE PRI POLJČANAH 778	711/2	Novake (pod Orešičem)	zveri	privabljalno	da
25	LAPORJE	CIGONCA 766	390/20	Preseki	zveri	privabljalno	da
26	LENART V SLO. GORICAH	RADEHOVA 549	142/3	Čreta	zveri	privabljalno	da
27	LENART V SLO. GORICAH	ZGORNJI ŽERJAVCI 523	667/6	Gasteraj	zveri	privabljalno	da
28	LENART V SLO. GORICAH	PARTINJE 530	779/1	Zg.črni les	zveri	privabljalno	da
29	PALOMA - SLADKI VRH	SLADKI VRH 566	137/13	šolska graba mrhovišče	zveri	privabljalno	da
30	PESNICA - JARENINA	SPODNJE DOBRENJE 605	835	SP.DOBRENJE	zveri	privabljalno	da
31	PESNICA - JARENINA	SPODNJE DOBRENJE 605	858	Spodnje Dobrenje-Bauman	zveri	privabljalno	da
32	PESNICA - JARENINA	VAJGEN 580	11/2	VAJGEN	zveri	privabljalno	da
33	POBREŽJE	DOGOŠE 683	2431/1	Berl	zveri	privabljalno	da
34	POBREŽJE	MIKLAVŽ NA DR. POLJU 693	2043/22	pod kanalom	zveri	privabljalno	da
35	POBREŽJE	MIKLAVŽ NA DR. POLJU 694	2439	Sp.Miklav.polje	zveri	privabljalno	da
36	POBREŽJE	BOHOVA 695	531	Vodovod 1	zveri	privabljalno	da
37	POLSKAVA	GAJ 2661	741/1	smetišče pri Ravnjakovi preži	zveri	privabljalno	da
38	RAČE	JEŠENCA 722	380	Krtije	zveri	privabljalno	da
39	RAČE	SKOKE 708	605	Pod Strašekom	zveri	privabljalno	da
40	RAČE	RAČE 716	638	SCT jama	zveri	privabljalno	da
41	STARŠE	GEREČJA VAS 394	19/1	MRHOVIŠČE DELI	zveri	privabljalno	da
42	STARŠE	MARJETA NA DR. POLJU 715	629/1	MRHOVIŠČE FAKINOVE LUKNJE	zveri	privabljalno	da
43	STARŠE	ZLATOLIČJE 713	711/1	MRHOVIŠČE PRI ŠPICU	zveri	privabljalno	da
44	STARŠE	GEREČJA VAS 394	2/1	MRHOVIŠČE ŠTORI	zveri	privabljalno	da
45	SVETA ANA	KREMBERK 513	68/1	Mrhovišče pri Kolmanu	zveri	privabljalno	da
46	SVETA ANA	ROŽENGRUNT 508	300/1	Mrhovišče pri Miheliču	zveri	privabljalno	da
47	SVETA ANA	LEDINEK 512	400/1	Mrhovišče Čreta	zveri	privabljalno	da
48	ŠENTILJ V SLO. GORICAH	CERŠAK 563	388/10	MR1-BOLD	zveri	privabljalno	da
49	ŠENTILJ V SLO. GORICAH	ŠENTILJ V SLO. GORICAH 564	646/1	MR2 MEIEROVA GR. - ZMRZLEK	zveri	privabljalno	da
50	ŠENTILJ V SLO. GORICAH	KRESNICA 585	593/1	MR4 KUMRIČEVA GRABA	zveri	privabljalno	da
51	ŠENTILJ V SLO. GORICAH	KRESNICA 585	549	MR5 POLC	zveri	privabljalno	da
52	ŠENTILJ V SLO. GORICAH	KRESNICA 585	315/1	MR5 ŽIVČIČEVO-KRESNICA	zveri	privabljalno	da
53	VELKA	SPODNJI DRAŽEN VRH 510	200/2	Dražen vrh njive	zveri	privabljalno	da
54	VELKA	TRATE 568	345/8	Lovski dom	zveri	privabljalno	da

Podrobnejši podatki o lokacijah krmišč (GK koordinate) se nahajajo pri nosilcu izdelave načrtov na Območni enoti Maribor. Usklajenost vrst količin krme z načrtom LUO je dosežena ob izdaji sklepa usklajenosti letnih načrtov lovišč.



**ZAVOD za COZDOVE  
SLOVENIJE**

Območna enota Maribor

**Zapisnik usklajevalnega sestanka OZUL Slovensko goriško LUO in nosilca  
izdelave LLUN za X. Slovensko goriško LUO za leto 2020**

Sestanek je bil organiziran v sklopu 9. seje IO SOZUL, z namenom predčasne uskladitve v fazi nastajanja osnutka načrta. Potekal je v sredo 26.2.2020 v prostorih lovske zveze Maribor, Tržaška cesta 65, Maribor s pričetkom ob 16.00 uri.

Od 9 članov IO je bilo na sestanku prisotnih 9.

Prisotni člani IO SOZUL: Marjan GSELMAN, Milan DOVNIK, Franc OMAN, Milan PERKO, Anton SELINŠEK, Marjan VERNIK, Vinko GREIFONER, Franc KRIVEC, Benjamin METLIČAR.

Ostali prisotni: strokovni tajnik Božidar KUNEJ, Dušan ROSENFELD in načrtovalec na ZGS Izidor COJZER.

Pod točko 4 in 5 dnevnega reda je bila s strani načrtovalca podana analiza odvzema in del v letu 2019 in osnutek načrta za 2020. Po razpravi, ki je sledila ob vsaki vrsti divjadi in ukrepih v okolju, je bil za vse vrste divjadi sprejet predlog, kakor je razvidno iz spodnje tabele:

DIVJAD	Predlog LD	Predlog ZGS	Predlog OZUL	USKLAJENO (DA/NE)
srna	2441	2530	2530	DA
lisica	946	1025	1025	DA
jazbec	58	48	48	DA
kuna zlatica	20	20	20	DA
kuna belica	121	121	121	DA
pižmovka	10	10	10	DA
poljski zajec	184	184	184	DA
fazan	733	686	686	DA
poljska jerebica	10	10	10	DA
raca mlakarica	419	360	360	DA
sraka	47	35	35	DA
šoja	69	60	60	DA
siva vrana	1340	1490	1490	DA
šakal	12	20	–	–
nutrija	0	neomejeno	neomejeno	DA
rakunasti pes	0	neomejeno	neomejeno	DA

Tyrševa 15, 2000 Maribor

Tel.: +386 (0)2 234-16-15(17), fax.: +386 (0)2 234-16-33, www.zgs.gov.si, e-pošta: oemaribor@zgs.gov.si

Udeležencem je bilo predstavljeno, da gre za osnutek letnega načrta, kateri mora biti pregledan in potrjen še s strani Službe za načrtovanje v lovstvu v LJ in s strani Strokovnega sveta OE MB. Morebitne spremembe nastale na osnovi pripomb prej omenjenih organov, bodo vključene v predlog in lahko predstavljajo spremembo osnutka.

Sestanek je bil zaključen ob 18.00 uri.

Zapisal:  
Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.,  
višji sodelavec I







ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

## ZAPISNIK

### 1. dopisne seje Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS

Datum: 24. marec 2020

1. dopisna seja Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS je potekala od 9:00 ure dne 17. 3. 2020 do 15:00 ure dne 18. 3. 2020.

Seja je bila sklicana zaradi glasovanja o naslednjih predlogih sklepa:

**1. »Strokovni svet določa osnutka letnih lovsko upravljavskih načrtov za leto 2020:**

- LLUN za X. Slovensko goriško LUO
- LLUN za XV. Ptujsko-Ormoško LUO

**v takšni obliki in vsebini kot sta bila predložena.«**

Obrazložitev: Načrta sta izdelana v skladu z Območnima lovskogospodarskima načrtoma za Slovensko goriško LUO in Ptujsko-Ormoško LUO za obdobje 2011-2020. Iz kronologije nastajanja obeh načrtov je razvidno, da sta načrta v usklajena z OZUL-oma, razen pri vrsti srnjad v XV. Ptujsko-Ormoškem LUO. Iz gradiva in prispelih pripomb iz službe za lovsko načrtovanje na Centralni enoti ZGS je razvidno, da sta osnutka LLUN ustrezna.

**2. »Razprava o odpravi posledic poškodb, ki jih v revirju Šmartno povzročajo rastlinojede prostoživeče živali se opravi na naslednji seji, ko se bo določal tudi osnutek načrta GGE Južno Pohorje. Matjaž Zupanič naj do naslednje seje pripravi gradivo k tej točki z opisom stanja glede škod ter predloge ukrepov.«**

V času trajanja 1. dopisne seje Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS so glasovali vsi člani Strokovnega sveta: Nenad Zagorac, Darko Pristovnik, Izidor Cojzer, Matjaž Zupanič in Ljubo Cenčič.

Ugotavlja se, da je bila 1. dopisna seja Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS sklepčna.

Nadalje se ugotavlja, da so člani UO DSICG glasovali, kot sledi:

- »ZA« sprejetje obeh sklepov je glasovalo pet (5) članov
- »PROTI« sprejetju sklepov ni glasoval noben (0) član
- »VZDRŽAN« ni bil noben (0) član.

Ugotavlja se, da je Strokovni svet Območne enote Maribor ZGS na svoji 1. dopisni seji sprejel sklepa:

**1. »Strokovni svet določa osnutka letnih lovsko upravljavskih načrtov za leto 2020:**

- LLUN za X. Slovensko goriško LUO
- LLUN za XV. Ptujsko-Ormoško LUO

**v takšni obliki in vsebini kot sta bila predložena.«**

**2. »Razprava o odpravi posledic poškodb, ki jih v revirju Šmartno povzročajo rastlinojede prostoživeče živali se opravi na naslednji seji, ko se bo določal tudi osnutek načrta GGE Južno Pohorje. Matjaž Zupanič naj do naslednje seje pripravi gradivo k tej točki z opisom stanja glede škod ter predloge ukrepov.«**

**Zapisal:**

Mag. Ljubo Cenčič, univ. dipl. inž. gozd.  
Predsednik Strokovnega sveta Območne enote Maribor





ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Šifra: 3410 – 16 / 2020

Datum: 18. 3. 2020

## VABILO

V skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10) ter Zakonom o divjadi in lovstvu in njegovimi spremembami (Ur.l. RS, št. 16/04, odločba US št. 120/06, št. 17/08, št. 46/14 – ZON-C in 31/18) vas vabimo k podaji pripomb na **osnutka letnih lovsko upravljaljskih načrtov za Ptujsko – Ormoško in Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje za leto 2020**.

Glede na zdravstveno – varstveno situacijo v Republiki Sloveniji, povezano z epidemijo virusa COVID-19, ter skladno s priporočilom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano št. 341-4/2020/1 z dne 12.3.2020, **javne predstavitve** osnutkov letnih lovsko upravljaljskih načrtov za Ptujsko – Ormoško in Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje za leto 2020 **ne bo**.

Namesto javne predstavitve **zbiramo pisne pripombe** na osnutka letnih lovsko upravljaljskih načrtov **do vključno četrтка 26.3.2020**.

**Pisne pripombe lahko posredujete (upošteva se datum dospelosti 26.3.2020):**

- po pošti na naslov: Zavod za gozdove, OE Maribor, Tyrševa 15, 2000 MARIBOR ali
- po elektronski pošti na naslov: [izidor.cojzer@zgs.si](mailto:izidor.cojzer@zgs.si)

O osnutkih letnih lovsko upravljaljskih načrtov za Ptujsko – Ormoško in Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje za leto 2020 lahko dobite tudi  **dodatna ustna pojasnila**  in sicer:

- v ponedeljek 23.3.2020 med 8.00 in 12.00 uro in v sredo 25.3.2020 med 8.00 in 12.00 uro na telefonu 041 657 795 – Izidor COJZER

Osnutka načrtov sta na vpogled na spletnih straneh Zavoda za gozdove Slovenije: <http://www.zgs.gov.si/?id=595> v rubriki osnutki letnih lovsko upravljaljskih načrtov za leto 2020.

### **Pojasnilo:**

Do faze javne predstavitve so bile skladno z zakonodajo in utečenimi postopki opravljene vse aktivnosti v roku (kategorizacija – ocena odstrela in izgub za leto 2019 v okviru Komisije za LUO, ki jo imenuje resorni minister, oddani podatki – evidence za letni načrt s strani upravljavcev lovišč, oddani osnutki letnih načrtov za lovišča s strani upravljavcev lovišč, opravljeni uskladišveni sestanki z IO OZUL, določen osnutek na Strokovnem svetu ZGS OE Maribor).

Sedanja oblika podaje pisnih pripomb ja skladno z izredno situacijo namenjena predstavnikom organizacij, ki jih navaja Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10). Konkretno pripombe se bodo zapisale v zapisnik in se jih bo po strokovni preučitvi smiselno upoštevalo pri oblikovanju predloga načrta. Morebitno neupoštevanje konkretnih pripomb na osnutek načrta se bo pripombodajalcu pisno pojasnilo.

Prosimo, da so morebitne pripombe čim bolj konkretne in jasno označene s sklicem na konkretno poglavje načrta.

Lep pozdrav !

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.,  
višji sodelavec I

mag. Jožef MRAKIČ, univ. dipl. inž. gozd.,  
vodja območne enote

## VABLJENI:

- Območno združenje upravljavcev lovišč X. LUO, Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
- Območno združenje upravljavcev lovišč XV. LUO, Potrčeva 45, 2250 Ptuj
- Inšpektorat RS za kmet., gozd., lov in ribolov, lovski inšpektor g. Bojan Kotnik, Mariborska cesta 2, 2370 Dravograd
- Inšpektorat RS za kmet., gozd., lov in ribolov, lovski inšpektor g. Sebastijan Soršak, Trg zmage 7, 9000 Murska Sobota
- MKGP, Sektor za lovstvo in ribištvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana
- Lovska zveza Maribor, Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
- Zveza lovskih družin Ptuj Ormož, Potrčeva cesta 45, 2250 Ptuj
- Kmetijsko gozdarska zbornica, Enota Maribor, Vinarska ul. 14, 2000 Maribor
- Kmetijsko gozdarska zbornica, Enota Ptuj, Ormoška c. 28, 2250 Ptuj
- Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
- Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor, Pobreška cesta 20 a, 2000 Maribor
- Slovenski državni gozdovi d.o.o., PE Maribor, Limbuško nabrežje 15, 2341 Limbuš
- Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Ptujška c. 91, 2327 Rače
- Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva
- Upravna enota Maribor, Ul. heroja Staneta 1, 2000 Maribor
- Upravna enota Pesnica, Pesnica pri Mariboru 39, 2211 Pesnica pri Mariboru
- Upravna enota Lenart, Trg osvoboditve 7, 2230 Lenart v Slov. Goricah
- Upravna enota Slovenska Bistrica, Kolodvorska 10, 2310 Slovenska Bistrica
- Upravna enota Ptuj, Slomškova ulica 10, 2250 Ptuj
- Upravna enota Ormož, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož
- Upravna enota Šmarje pri Jelšah, Aškerčev trg 12A, 3240 Šmarje pri Jelšah
- Občina Lenart, Trg osvoboditve 7, 2230 Lenart v Slov. Goricah
- Občina Ormož, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož
- Občina Majšperk, Majšperk 32 a, 2322 Majšperk
- Občina Slovenska Bistrica, Kolodvorska cesta 10, 2310 Slov. Bistrica
- Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
- Občina Maribor, Ulica Heroja Staneta 1, 2000 Maribor
- Občina Starše, Starše 93, 2205 Starše
- Občina Gorišnica, Gorišnica 54, 2272 Gorišnica
- Občina Kungota, Plintovec 1, 2201 Zg. Kungota
- Občina Šentilj, Šentilj v Slov. goricah 69, 2212 Šentilj v Slov. goricah
- Občina Sv. Ana, Sv. Ana v Slov. goricah 17, 2233 Sv. Ana
- Občina Sv. Andraž, Vitomarci 71, 2255 Vitomarci
- Občina Pesnica, Pesnica pri Mariboru 42 a, 2211 Pesnica
- Občina Hoče Slivnica, Pohorska cesta 15, 2311 Hoče
- Občina Miklavž na Dr. polju, Nad izviri 6, 2204 Miklavž na Dr. polju
- Občina Duplek, Cesta 4. julija 106, 2241 Sp. Duplek
- Občina Kidričevo, Ul. Borisa Kraigherja 25, 2325 Kidričevo
- Občina Hajdina, Zg. Hajdina 45, 2288 Hajdina
- Občina Videm, Videm pri Ptuj 54, 2284 Videm pri Ptuj
- Občina Podlehnik, Podlehnik 9, 2286 Podlehnik
- Občina Destrnik, Vintarovci 53, 2253 Destrnik
- Občina Žetale, Žetale 1, 2287 Žetale
- Občina Ptuj, Mestni trg 1, 2250 Ptuj
- Občina Markovci, Markovci 43, 2281 Markovci
- Občina Zavrč, Zavrč 11, 2283 Zavrč
- Občina Dornava, Dornava 125, 2252 Dornava
- Občina Juršinci, Juršinci 3 b, 2256 Juršinci
- Občina Trnovska vas, Trnovska vas 42, 2254 Trnovska vas
- Občina Benedikt, Benedikt v Slov. Goricah 16 a, 2234 Benedikt
- Občina Rogaška Slatina, Izletniška ulica 2, 3250 Rogaška Slatina
- Občina Makole, Makole 12, 2321 Makole
- Občina Rogatec, Pot k ribniku 4, 3252 Rogatec
- Občina Poljčane, Bistriška cesta 65, 2319 Poljčane
- ZGS, CE, Služba za lovsko načrtovanje, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- ZGS, OE Slovenj Gradec, OE Celje, OE Murska Sobota



ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Šifra: 3410 – 16 / 2020 - 4

Datum: 30.3.2020

**Zadeva: Zapisnik javne predstavitve osnutka letnega lovsko upravljaljskega načrta za X.Slovensko goriško LUO za 2020 in opredelitve do prispelih pripomb**

Glede na zdravstveno – varnostno situacijo v Republiki Sloveniji, povezano z epidemijo virusa COVID-19, ter skladno s priporočilom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano št. 341-4/2020/1 z dne 12. 3. 2020 smo 18.3.2020 vse vabljeni na javno predstavitev seznanili, da namesto klasične javne predstavitve v času med 19.3.2020 in 26.3.2020 podajo morebitne pripombe na osnutek letnega načrta za Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje za leto 2020.

Do postavljenega roka (26.3.2020) smo po elektronski pošti prejeli pripombe Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Sektorja za lovstvo, števila 3410-12/2020.

**Opredelitev o upoštevanju pripomb:**

1. V poglavju »3.3 Škode od divjadi« v točki B na področju »ŠKODA NA PREMOŽENJU« (škode na nelovni površini) za prvim stavkom dodajte sledečo poved: »Na podlagi sodne prakse Republika Slovenija ne odgovarja za škodo na premičnih stvareh, ki se nahajajo na nelovnih površinah npr. kokoši v kokošnjaku.«.

2. V poglavju »4.6 Divji prašič« pod točko »Ukrepi in usmeritve« se pred zadnjo alinejo doda nova alineja, ki se glasi: »Upravljaljci lovišč so dolžni upoštevati Obvezno navodilo o obvezni prijavi najdbe vsakega poginulega divjega prašiča ter o postopkih ob ugotovitvi sprememb zdravstvenega stanja v populaciji divjih prašičev, na podlagi katerih bi lahko posumili na možno prisotnost afriške prašičje kuge (APK), katerega je izdalo MKGP. Po določitih tega navodila mora lovec, ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina npr. neznan vzrok, bolezen, krivolov, povoz cesta, povoz, železnica, zveri, poškodba) o tem obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Upravljaljci lovišč naj lovce tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovci – lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK zaradi svoje dokaj velike obstojnosti izven gostitelja (prašiča) prenaša tudi z kontaminirano opremo, obleko, ter mesnimi izdelki.«.

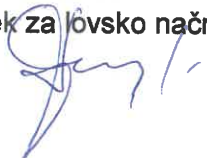
3. V poglavju »4.19 Šakal« pod točko »Cilj upravljanja« navajate, da je šakal uvrščen na prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS, kar drži, vendar sta na tej prilogi še dve vrsti, ki sta aktualni za ta načrt, in sicer: gams in kuna zlatica, kar pa pri teh dveh vrstah ni omenjeno.

4. V poglavju »4.19 Šakal« na koncu poglavja (pred sliko 7) navedite pravno podlago za izplačilo škod, in sicer naj se glasi: »Izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal po 1. 5. 2020 bo še vedno opravljala država (MKGP) v skladu z Zakonom o spremembah in

dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (ki je v postopku sprejema v Državnem zboru RS), in sicer v prehodnem obdobju treh let, ne glede na odškodninsko odgovornost v skladu s predpisi o divjadi in lovstvu. Škodo bo ocenjeval ZGS.«.

**Opredelitev:** vse pripombe se upošteva v celoti in osnutek LN v predmetnih poglavjih dopolni.

Pripravil :  
Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.  
višji sodelavec I  
Odsek za lovsko načrtovanje



Vodja ZGS OE Maribor:  
mag. Jožef MRAKIČ, univ. dipl. inž. gozd.





ZAVOD za GOZDOVE  
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Šifra: 013-1/2020

Datum: 02.04.2020

## Z A P I S N I K

3. dopisne seje Sveta Območne enote Maribor, ki je zaradi zakonskih rokov in izrednih razmer povezanih s širjenjem virusa COVID\_19 in skladno z 9. čl. Poslovnika o delu Sveta ZGS z dne 25.02.2020, potekala od ponedeljka 30. marca do četrтка 02. aprila 2020 do 12.00 ure.

Vsem članom sveta: Dr. Jurij Gulič, Peter Kolar, Franc Obran, Milan Unuk, Boštjan Plaznik, Maks Wolfgruber, Zoran Planko, Matija Ačko ml. in Boris Črešnar je bilo gradivo poslano po elektronski pošti dne 25. marca 2020.

3. dopisne seje Sveta Območne enote Maribor se je udeležilo oz. glasovalo 5 (pet) članov od 9 (devetih) preko e-pošte in sicer:

- Zoran Planko,
- Franc Obran,
- Peter Kolar,
- Matija Ačko in
- Boris Črešnar.

### Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 2. seje Sveta ZGS OE Maribor,
2. Poročilo o delu ZGS – OE Maribor za leto 2019
3. Predlog programa dela in finančnega načrta ZGS OE Maribor za leto 2020
4. Določitev predlogov letnih lovsko upravljaljskih načrtov za:
  - SLOVENSKO GORIŠKO LUO za leto 2020 in
  - PTUJSKO-ORMOŠKO LUO za leto 2020
5. Razno

### *Točka dnevnega reda št.1: Potrditev zapisnika 2. seje Sveta ZGS OE Maribor*

Člani Sveta ZGS OE Maribor so zapisnik 2. seje Sveta OE Maribor pregledali in ga potrdili.

**Sklep št. 11:** »Potrdi se zapisnik 2. seje Sveta OE Maribor z dne 27.09.2019«. Sklep je bil sprejet s petimi (5) glasovi ZA in nič (0) glasovi PROTI.

### *Točka dnevnega reda št. 2: Poročilo o delu ZGS OE Maribor za leto 2019*

Po pregledu posredovanega gradiva so svetniki potrdili Poročilo o delu OE MB 2019.

**Sklep št. 12:** »Svet OE Maribor potrdi poročilo o delu OE Maribor za leto 2019«. Sklep je bil sprejet s petimi (5) glasovi ZA in nič (0) glasovi PROTI.

### *Točka dnevnega reda št. 3: Predlog programa dela in finančnega načrta ZGS – OE Maribor za leto 2020*

Po pregledu posredovanega gradiva so svetniki potrdili Predlog programa dela in finančni načrt za OE MB 2020.

**Sklep št. 13:»Svet ZGS OE Maribor sprejme Predlog programa dela in finančnega načrta za leto 2020«.**

**Sklep je bil sprejet s petimi (5) glasovi ZA in nič (0) glasovi PROTI.**

**Točka dnevnega reda št. 4: Določitev predlogov letnih lovsko upravljavskih načrtov za: SLOVENSKO-GORIŠKO LUO za leto 2020 in PTUJSKO-ORMOŠKO LUO za leto 2020.**

Po pregledu posredovanega gradiva so svetniki potrdili Predlog letnih lovsko upravljavskih načrtov za: SLOVENSKO GORIŠKO LUO za leto 2020 in PTUJSKO-ORMOŠKO LUO za leto 2020.

**Sklep št. 14:»Svet ZGS OE Maribor določa predloga letnih lovsko upravljavskih načrtov za: SLOVENSKO GORIŠKO LUO za leto 2020 in PTUJSKO-ORMOŠKO LUO za leto 2020«.**

**Sklep je bil sprejet s petimi (5) glasovi ZA in nič (0) glasovi PROTI.**

**Točka dnevnega reda št. 5: Razno**

Pod točko razno ni bilo vsebine za zapisnik.

Zapisala:

Monika Rantuša,

Samostojna strokovna sodelavka VI

Dr. Jurij Gulič  
predsednik Sveta OE Maribor

